

ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Προσκληρώσει
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Στ' ΕΒΔΟΜ. Δρ. 10
Στ' ΕΒΔΟΜ. Φρ. Χρ. 12

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΣ
Στ' ΕΒΔΟΜ. Δρ. 6
Εκαστον φύλλον τιμάται
λεπτόν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΝΗΘΗΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΔΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ήμερολόγιον.
- Επί των ενεστάντων.
- Εικών της εποχής.
- Έργα και ημέραι.
- Ο Έλληγισμός εν Μακεδονία. (Οι σωζόμενοι Ολυμπιακοί αγώνες).
- Μικρόν ήμερολόγιον (Αεχαινά).
- Η κατά των Μελλάμπων έκστρατεία των Τούρκων (περί τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τοῦ 1822).
- Γεώργιος Παράσχος. †
- Αγέκδοτα. Μύθοι, Παραμύθια, συλλεγέντες ὑπὸ Φωτίου Χρυσανθοπούλου (Φωτάκου) πρώτου ὑπασιτοῦ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη (τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδιδόμενα).
- Δόξα καὶ Ἔρωσ (Μυθιστόρημα).
- Περί τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένης Ἑλληνικῆς γλώσσης (συνέχεια).
- Ἑλληνικαὶ παραδόσεις (Περί τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Καρδαμύλων).
- Φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις.
- Ἀπαντήσεις ἀνθ' ἐρωτήσεων (Μὴ κίσει Καμαρίναν. — Διὰ τὸ Φεβρουάριον ἔχει διγλωττέρας ἡμέρας. — Τὸ πολίτευμα τοῦ Ναπολέοντος Δ'. κλ.).
- Πνευματικαὶ ἀσκήσεις. — Λύσεις — Λύται.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Παμφίλου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἀθλησάντων ἐπὶ Ματιμιανοῦ τῷ 290 ἔτει.

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1826. Ἐροδος κατὰ τῶν ἐν Μεσολογίῳ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΕΣΤΟΤΩΝ

Αἱ εἰκάσιαι καὶ ἔρουναι τῆς ἡμετέρας κοινωνίας περὶ τῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην κατέληξαν δικαίως ἢ ἀδίκως εἰς συμπεράσματα ἥκιστα θεαρουντικά περὶ τῆς ἐμμόνης τῆς εἰς τὸ ἀδιάλλακτον πολεμικὸν πρόγραμμά τῆς. Ἀγνοοῦμεν ἂν, ἢ μὴ συνολόγησις τοῦ μεγάλου δανείου, ἢ μὴ πρόσκλησις καὶ ἄλλων ἠλικιῶν, ἢ μὴ κινήτοποιήσις καὶ αὐθις τοῦ δημοφίλου ἡ γραμματέως τῆς Ἰταλικῆς πρεσβείας πρὸς ἐπίδοσιν νέας διακοινώσεως, ἢ ἐπάνοδος τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὸ ἀσφαλές αὐτοῦ ὄρηθηριον, ἢ ἀπογοητευτικὴ γλώσσα τῶν ὑπουργικῶν ἐφημερίδων, ἢ πάντα ὁμοῦ, συνετέλεσαν πρὸς μύρφωσιν τῆς κακῆς ταύτης γνώμης. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ γνώμη αὕτη ἐμορφώθη καὶ ἐκπαχτοὶ παρετηρήθησαν συγκεντρώσεις, προκαλέσασαι καὶ τὸν διπλασιασμόν τῶν ἀνὰ τὴν πόλιν φρουρῶν. Πάντες ἀνέμενον διαδή-

λωσιν, ἧτις ἂν δὲν ἐξηνάγκαζε τὴν βασιλείαν νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον, θὰ ἐξηνάγκαζε πάντως τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐξομολογηθῇ καὶ αὐθις, ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ ἐν Γερανίῳ ἐξώστου, τὴν πολιτικὴν τῆς.

Ἄλλ' αἱ προσδοκίαι ἐματαιώθησαν ἢ κατὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος ἐξέδρα ὑπ' οὐδενὸς πλὴν τῶν μουσικῶν ἀναλογίων ἐκοσμεῖτο καὶ ὁ ἐκ Νάξου ποιητικὸς Ἀρχιμανδριτῆς οὐδαμῶς ἀνεφάνη.

Ἐν τούτοις ὁ Δεσμός συνήλθεν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ εἰς συνεδρίασιν, καθ' ἣν, μετὰ τὰς ἀπαραιτήτους ἀγορεύσεις καὶ συζητήσεις ἀνεγνώσθη καὶ ἐγένετο δεκτὸν ψήφισμα «ἀπευχόμενον πᾶσαν ὑποχώρησιν τῆς Κυβερνήσεως». Ἐξέλεγη τριμελὲς ἐπιτροπὴ, ἧτις ἐπέδωκε τὸ ψήφισμα πρὸς τὸν κύριον Πρωθυπουργόν, τοιαῦτα πρὸς αὐτὴν εἰπόντα:

«Σὰς παρακαλῶ νὰ εὐχαριστήσητε τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, τὸν ὅποιον ἀντιπροσώπευετε, παρακαλῶ ὅμως ὑμᾶς πλὴν τούτου ν' ἀνακοινώσητε καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους ὑμῶν τοῦ συλλόγου καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συμπολίτας ὑμῶν, ὅσους γνωρίζετε, ὅτι λυποῦμαι ἀκούων τὰς ἐκδηλουμένας ἐκαστοτε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐν τῇ πόλει συγκινήσεις. Ἡ πατρις ἡμῶν, τῆς ὁποίας ἡ μέχρι τοῦδε πολιτεία ὡμολογήθη ὡς σοβαρὰ καὶ ἀξιοπρεπής, πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν μετερχομένη πολιτείαν καὶ μέχρι τέλους τῆς μεγάλης κρίσεως, ἣν διερχόμεθα. Ἐὰν διαδιδῶνται εἰς τὴν πόλιν ψευδολογίαι, ἐὰν προσπαθῆται καταβάλληται ἵνα βραδιουργηθῇ τὸ κοινόν, ἐὰν τυχόν καὶ ἡ ἰδιοτέλεια ἀγωνίζηται κατεργαζομένη ν' ἀποπλανήσῃ τοὺς συμπολίτας ἡμῶν, σὰς παρακαλῶ, κύριοι, νὰ συμβουλευσῆτε πάντας νὰ ἐμμένωσι πιστοὶ εἰς τὸ φρόνημά των καὶ ν' ἀποδιώκωσιν εἰσηγήσεις παραπληθείας, τὰς ὁποίας δύναμαι νὰ ὀνομάσω ἥκιστα πατριωτικάς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας δὲν ἐπρόκειτο ἡ Κυβέρνησις οὐδὲ νὰ ὑποχωρήσῃ, δὲν προέβη εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ στόλου εἰς μοίρας, πολλῶ δ' ἦσσαν οὐδεμίαν ἔλαθεν ἀφορμὴν νὰ ποιηθῆται χρῆσιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ κυβερνήσαντος τὸν στόλον, δὲν ἀπέλυσεν οὐδεμίαν ἠλικίαν ἐκ τῶν ὑπηρετουσῶν εἰς τὸν στρατόν, δὲν προέβη εἰς οὐδεμίαν πράξιν, ἧτις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὅτι εἶχε πολιτικὴν ἔννοιαν ἄλλην ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦδε πράξεις τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσαν. Ἡ Κυβέρνησις

δὲν μετέβαλε πολιτικὴν, ἀλλὰ καὶ χθεὲς καὶ σήμερον εἰ συμπολιταὶ ἡμῶν δὲν ἀκούσοι κατὰ πᾶσαν ὥραν εἰμὴ φημιζόμενας ἐκαστην τῶν ἀνωτέρω εἰδήσεων. Ἐννοεῖται, φίλοι, ὅτι εἰς ἐμὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξέλθω εἰς τὴν πόλιν τοῦ Αἰόλου καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμήν νὰ διαφεύδω τὴν πληθὺν τῶν διαδιδόμενων ψευδολογιῶν ἐὰν ὅμως αὐταὶ γίνωνται πιστευταὶ παρὰ τοῦ λαοῦ, ἐὰν ἐκαστη αὐτῶν συγκινήσῃ τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτῶν μας, ἐὰν ἡ ἐκδήλωσις τῶν τοιούτων συγκινήσεων ἐξηγήται ὡς ψυχολογικὴ ταραχὴ, βεβαίως μειοῦται ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ σοβαρότης ἡμῶν, τοιαύτη δὲ μείωσις ζημιῶσται καίριως τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Ἡμεῖς, οἵτινες ἐτύχομεν ἐν τῇ κυβερνήσει, ὑπέχομεν μεγάλην εὐθύνην διὰ τὴν ἀλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων παρακαλοῦμεν ὅμως τοὺς συμπολίτας ἡμῶν, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, νὰ ἐλέγξωσιν ἡμᾶς καὶ νὰ μᾶς ζητήσωσιν εὐθύνας τῆς πολιτείας μας, ἀλλὰ κατὰ στάδιον τὸσον κρίσιμον, ὅσον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον διανύομεν νῦν, νὰ μὴ καθιστώσῃ δυσχερὲς τὸ ἔργον ἡμῶν διὰ συγκινήσεων ἀναίτιων ἀλλ' ἐπιζημιῶν.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ ἡμελικὴ τούτῃ Πρωθυπουργοῦ περιεχε πολλὰς πικρίας κατὰ τῶν σπερμολόγων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐκαστοτε λαμβανόντων τὸν κόπον ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν κοινὴν γνώμην καὶ μοναχοῦ τὰ ἑπτὰ ἑκατομμύρια τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς.

Κατὰ τὰς πρώτας περιόδους τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ ζητήματος κέντρα τινά, ἰσόγιοι ἰκανοὶ καὶ ἕνια ψηφίσματα ἦσαν οὐ μόνον ἀναγκαῖα ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητα, ἦδη ὅμως φρονούμεν ὅτι εἶναι πάντῃ περιττά, καλῶς δ' ἔπραξαν τὰ ἀξιοτίμα μέλη τοῦ Κέντρου μὴ παρεκτραπέντα εἰς ἐκδηλώσεις.

Ἦδη τὸ ζήτημα εἰς τοιοῦτον ἀκροσφαλὲς περιήλθε σημεῖον, ὥστε, πολὺ μεμυημένος τῶν πολιτικῶν μυστηρίων δέον νὰ εἶναι τις ὅπως ἔχη τὴν ἀξίωσιν ν' ἀποπειράται τὴν διαχάραξιν τῆς ἐθνικῆς πορείας. Μόνον αἱ Κυβερνήσεις δύνανται νὰ γνωρίζωσι κατὰ βάθος τὰ πράγματα, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν δὲ ἢ μὴ ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, μόναι αἱ Κυβερνήσεις αὐταὶ ὑπέχουσιν εὐθύνας.

Δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τούτων ὅτι δέον νὰ διατελῶμεν ἀφώνοι θεαταὶ τῆς τυχόν ἀνοηταινούςσης καὶ ἐπιβλαβῆς ἠνευλαβῆς ἐνεργούσης Κυβερνήσεως, ἐννοοῦμεν ὅμως αἱ ἐκ τῆς ὠρίμου σκέψεως ὑπαγορευθεῖσαι ἀποφάσεις νὰ εἶνε σοβαραὶ καὶ ἀνδρικάι.

Εννοούμεν να κλημνίσῃ ὁ Κυβερνητικὸς τὴν τυχὸν ἀναξίαν τῶν περιστάσεων ἢ ἐπαμφοτέρουσαν ἐν ταῖς σκέψεσι Κυβερνήσειν, νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ διὰ τῶν ἐχόντων τὸ θάρρος νὰ προτείνωσι καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκτελέσωσιν ὠρισμένον τι σχέδιον—ἔστω καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου στόλου ἀποκλεισμὸν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐν Σούδα!—δὲν ἐννοοῦμεν ὅμως τοὺς ἀξιοῦντας, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν «*να ἐξέρχεται ὁ ἀτυχὴς Πρωθυπουργὸς εἰς τὴν ὁδὸν Αἰδίου*» ὅπως λέγει λόγους ἐδώκεν.

Παρασκευῇ, 14 Φεβρουαρίου 1886.

ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ἀμφιβάλλομεν ἂν κατάρθωσέ τις διὰ λέξεων νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι ἡ γοητικὴ γραφὴ τοῦ καλλιτέχου Ματᾶ ἐξέφρασε δι' εἰκόνας καταλαβούσης ὅλον τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ἐν Γενούῃ ἐκδιδόμενης δημοκρατικῆς ἐφημερίδος «*Ἐποχῆς*».

Ἐν τῇ εἰκόνι παρίσταται ἡ Ἰταλία, ὠραία Ῥωμαία, κοιμωμένη πρηνῆς καὶ φέρουσα ἐπὶ τῆς βράχειος τῆν φράσιν «*κατὰ τῆς Ἑλλάδος*»· παρ' αὐτὴν ἴσταται ὁ Ῥοβιλάν, πιέζων αὐτὴν διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ ῥίπτων ἐπ' αὐτῆς βόμβρον καὶ ὁ Δεσπρέτης φέρων ἐπὶ τῆς βράχειος μέγαν ἀλαθον σκουπιδιῶν ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή «*κατάπτειξις τῶν ἐθνικοτήτων*».

Ἄλλ' αἰφνης φῶς ἀπλετοῦ διαχέεται ἀνωθεν καὶ ὁ μέγας Γαριβιάδης, τὸ τέκνον τοῦ λαοῦ καὶ ὁ σθεναρὸς τῆς ἐλευθερίας πρόμαχος, ἐξέρχεται τοῦ τάφου λευκὴν περιβεβλημένος χλαμύδα καὶ ναυτικὴν φέρον ἐσθῆτα, ὅστις ἀπειλητικὸς τὴν ὄψιν καὶ ἀνατεταμένως ἔχων τὰς χεῖρας ἀναφωνεῖ:

«*Εὐψνα, Ἰταλία, καὶ ἀπόσεισον τὸν ζυγόν, δι' οὗ σὲ βυβαίνουσι, στείλε τὰ τέκνα σου πρὸς ὑπεράσπιον τῆς Ἑλλάδος· τοῦτο μόνον δύναται νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τὴν ἀνευ προλήψεων καὶ ἀνευ αἰσθήματος*». (senza pregiudici e senza sentimenti).

Καὶ ὄντως πολιτικὴ ἀνευ αἰσθήματος εἶναι, ἡ δολοφονικὴ ἀνακόμπουσα πᾶσαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τάσιν, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἀπορρῆ καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἥτις ἐλησμώνησεν ὅτι τοσοῦτον συνδέεται μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὥστε μέγα μέρος αὐτῆς «*Μεγάλη Ἑλλάς*» νὰ ὀνομάζῃται.

Ἄλλ' αἰ κατὰ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως αἰτιώσεις δὲν ἀντανακλώσι καὶ εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ φιλελεύθερον λαὸν τῆς Ἰταλίας, ὅστις οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν ὅπως δείξῃ τὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰσθημάτά του—ἀπόδειξις δὲ τοῦτου πρόσφατος, αἰ ἐκδηλώσεις τοῦ ἐν Κρήτῃ Ἰταλικοῦ πληρώματος καὶ οἱ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐν Καπούῃ ἐπευφημισμοί.—

Πρὸς τὸν εὐγενῆ δὲ τοῦτον λαὸν ἀποτινεται ἐν τῇ εἰκόνι ὁ Γαριβιάδης, πρὸς τὴν Ἰταλίαν ὀμιλῶν, καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνω ῥηθέντας Διοσκούρους, πρὸς οὓς οὐδὲ βλέμμα καταδέχεται νὰ ῥίψῃ ἡ Μεγάλη Σκιά τοῦ φιλέλλητος ἐλευθερωτοῦ τῆς Ἰταλίας.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐν τῇ «*Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων*» τῆς 4/16 Φεβρουαρίου ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ ἐξόχου δημοσιογράφου John Lemoigne περισπούδαστον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀθροῦν, κατὰ πρότροπὴν καὶ εἰσηγήσειν τοῦ γνωστοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τινος διαμένουτος Ἑλλητος. Ἐν τῷ ἀρθρῷ τούτῳ πλὴν τῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ τῆς τῶν γνωστῶν ζητημάτων ἀκριβοῦς θέσεως, περιέχονται καὶ ἐκφράσεις πλήρεις αἰσθημάτων καὶ παύρας.

Ἄλλὰ καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ John Lemoigne ὡς συνηγόρου τῆς ἐλληνικῆς ὑποθέσεως θὰ ἤρκει πρὸς κραταίωσιν τοῦ ἐν Γαλλίᾳ φιλελληνικοῦ ρεύματος, ὑπὲρ οὗ οὐκ ὀλίγον συντέλεσαν καὶ αἱ ἐν τῇ αὐτῇ «*Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων*» καταχωρισθεῖσαι ὠραὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἑλλητος πολιτευτοῦ.

Τῷ ἀπογόνῳ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου—γνησιωτέρῳ πάντως τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βουλγαρίας—Αὐτοκράτορι τῆς Ἀβυσσινίας, ἀποστέλλονται κατ' αἰτησίην του ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως Ἑλλην ὀπλοποιοῖς—ὁ εὐφυὴς ἐφευρέτης νέου ὀπλοῦ κ. Π. Βλασσόπουλος λοχίας τοῦ ὀπλοστασίου—καὶ τὶς τῶν δοκιμῶν ἀμπελουργῶν. Ἰδοὺ ἐπὶ τέλους ὅτι μετὰ τοσοῦτων ἐτῶν ἐθνικῆν ζωὴν κατωρθώσαμεν ν' ἀποκτήσωμεν καὶ ἓνα εἰλικρινῆ φίλον, ἔστω καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ὑποστρατήγου κ. Σ. Καραϊσκάκη καὶ τῇ χορηγίᾳ τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἀπερασίθη ἐν Ἄρτῃ ἡ ἀνάγεσις μνημείου ἐν καταλλήλῳ θέσει τοῦ χωρίου Πέτα, εἰς τοὺς κατὰ τὴν 4 ἰουλίου 1822 ἐκεῖ ἀγωνισαμένους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ πεσόντας φιλέλληνας. Ἐπὶ τῆς μίας τῶν μνημείων πλευρᾶς θὰ ἐγγραφῆθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καθηγητοῦ κ. Σ. Καλέλλη ποιηθὲν ἐπίγραμμα:

«*Μνημα μὲν Ἑλλάδας παρ' ἐπικούρων θυμολέοντων
ὄστέα δ' ἠπείρου ἢ δὲ κέκυθε κίνισ·
ἐπὶ ἐτέρας δὲ τὰ ὀνόματα ἀπάντων τῶν
ἀγωνισαμένων φιλελλήνων καὶ ἡ ἀποφρᾶς
ἡμερομηνία τῆς ἀτυχῆς πλὴν ἐνδόξου ἐ-
κείνης μάχης.*

Ὡς εἶναι γνωστὸν, ἐκ τοῦ ἐν τῇ «*Ἐβδομαδίᾳ*» δημοσιευθέντος πλήρους καταλόγου τῶν φιλελλήνων, ἐν τῷ πολυμυνήτῳ χωρίῳ εὐρον τὸν θάνατον 48 φιλέλληνας, μὴ λογιζομένων τῶν ἐν Κομπότι φονευθέντων, τοῦ ἐν Ἄρτῃ ἀποκεφαλισθέντος καὶ τοῦ ἐν Πέτᾳ παραφρονήσαντος ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἐν Αἰτωλικῷ ἀποθανόντος. Ἐκ τῶν 48 τούτων 5 εἶναι Γάλλοι οἱ Μπαϊερμαν, Σεβασίαν, Γκιόσφ, Μινιάκ καὶ Βιέλ. 10 Ἰταλοὶ οἱ Μπατελάνο, Μπριφάρι, Τζαϊκίνος, Δάνιας, Μαυιωτός,

Σύγκαιν, Ταρέλλας, Τιρέλλος, Τοριτσέλης, Βιθιάνης· 19 Γερμανοὶ οἱ, Δενέφι, Ἄϊσε, Καϊζεμπεργ, Λάσκι, Λούκαε, Μάνικε, Νάγελ, Οὐπερστ, Αἰλιμάτερ, Ράνζ, Ρίστ, Σάνδερ, Σάιδμαν, Σμίτ, Σνάϊδερ, Σράϊδερ, Σάϊγερ, Τάιχμαν, Βάλερ· 4 Πολωνοὶ οἱ Δαβρονόσκι, Κουλιχελέσκι, Μιρζιέβσκι, Μολεδόβσκι· 2 Δανοὶ οἱ, Δέ Σταέλ καὶ Σούσμλιχ, 2 Ἑλβετοὶ οἱ, Σεβαλιέ καὶ Καϊνιχ, 1 Ὀλλανδὸς ὁ Χούγκσμανς, 1 Τεργεσταίος ὁ Πλενάριος, 1 Σουηδὸς ὁ Ροζενστίλ, 1 Ἀλσατὸς ὁ Βέρτζερ, 1 Αὐστριακὸς ὁ Μισιδιδοβίτης καὶ 1 Μαμελοῦκος (τῆς φρουρᾶς τοῦ Ναπολέοντος) ὁ Δεμπούσης.

Ἄλλὰ τὸ ἐπίγραμμα, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ εἰς ζωντανὴν δημῶδη γλώσσαν!

Ὁ ἱστορικὸς Φρεϊμαν ἀπαγγέλλων ἐσχατῶς ἐν Ὁξφόρδῃ ἀνάγνωσά τι περὶ φιλελευθέρων ἀρχῶν καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς εἶπε περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ζητήματος ὅτι «*οἱ Ἕλληνες συνείθισαν νὰ θεωρῶσιν ὡς ἐχθροῦς των τοὺς Τούρκους, ἀλλ' ἤδη πραγματικῶς ἐχθροὶ των εἶναι οἱ Ἀστριακοὶ. Ἡ Τουρκία ἐξησθένει καὶ ὅσον τάχιον ἐξολοθρευθῆ τὸσον προτιμότερον εἶναι. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐξελέξατο τοποθεσίαν τοσοῦτον ὀχυρὰν ὥστε ἡ ἐκπύρθησις αὐτῆς ἦτο λίαν δύσκολος· νῦν ὅμως ὁ ἀμεσος κίνδυνος προέρχεται ἐκ τῆς Αὐστρίας. Ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ θέλησις τῆς Εὐρώπης ἀνευρίσκονται ἐν τῇ κτηνώδει βίᾳ τῶν ἑξ μεγάλων Δυνάμεων. Δυνάμεις δὲ μικραὶ ἀντιστάσαι εἰς τὴν τοιαύτην θέλησιν ἀκολουθοῦσιν ἐκ τοῦ σὺνεργυς τὰ κατέχοντα λαμπρὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῆς Εὐρώπης κράτη. Ὁσάκις μικρὰ τὶς δυνάμεις οἱ Ἕλληδες ἐπεχείρησέν τι, ὁ Ἄρειος Πάγος τῆς Εὐρώπης παρενέβη λέγων «*οφείλει νὰ μὴ τὸ κάμῃς*». Αἱ ἑξ δυνάμεις εἶπον μεθ' ὕφους ἴσως ἥμισυ εὐπρεπῶς. «*Τοῦτο δὲν θὰ ἐπιτραπῇ*». Ἡ Ἑλλὰς ὄφειλεν ἴσως νὰ ὑποκύψῃ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐλαττοὶ τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν τῆς τελευταίας ἐπισήμου πράξεως τοῦ λόρδου Σαλισβουρῦ περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Τούρκων ὅπως ἀπελευθέρωσιν τοὺς γείτονάς της. Ὁ Γλάδστον ἐμόχησε πολὺ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ δύναται τις νὰ ἔχῃ δι' ἐλπίδος ὅτι αὐτὸς θὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς πολὺ περισσότερον τοῦ λόρδου Σαλισβουρῦ. Ἡ Εὐρώπη ἠθέτησε τὰς ἐν Βερολίνῳ ὑποσχέσεις τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πᾶσα ἡ ἀποκτηθεῖσα ὠφελεῖται εἰς τὸν Γλάδστονα. Ἐθε ἡ Ἀγγλία νὰ μὴ ἀναμιχθῆ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπου δὲν ἐνδιαφέρει αὐτὴν ἡ διαμάχη ἀλλ' ἐνῶ ἐγένετο ἀδίκημα, ἡ Ἀγγλία ἄς ὑπερασπίσῃ τὸ δίκαιον. Καὶ οἱ Ἕλληνες ἄς μὴ διαπραξῶσι πάλιν, ὡς ἐν τῷ Ρωσικῷ πολέμῳ, τὸ ἐγκλημα, εἰς δὲ Γλάδστον ἐνέχεται. Ἄς ἐλπίζωσι δὲ ὅτι ὁ χάρτης τῆς Εὐρώπης θέλει μεταβληθῆ ἐν τῷ δικαίῳ, ὡς τοῦτο ἐγένετο ἄλλοτε ἐπὶ Γλάδστονος.» Ἐθε!*

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

ΟΙ ΣΩΖΟΜΕΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἡ Νιγρίτη μία τῶν ἀκαμαζουσῶν καὶ ἐλληνικωτάτων κομποπόλεων τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου κείτα παρὰ τὴν Κερκινιτῖδα λίανην. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς συμποσοῦμενοι περὶ τὰς 4.000 λίαν φιλοπατρίδες, ἀνδρεῖοι καὶ φιλόπονοι, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον, τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Τὴν φιλοπατρίαν τῶν κατοίκων ἀποδείκνυσιν ἡ ἐν τῷ κατὰ τὸ 1854 ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήφῃ ἐξαργέντι ἀγωνι συμμετοχῇ αὐτῶν, ὅτε πολλοὶ τῶν προκρίτων ἀπήχθησαν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τόσον δὲ οἱ τὰ περὶχωρα οἰκοῦντες Τούρκοι φοβοῦνται αὐτούς, ὥστε ἐν ταῖς πολεμικαῖς πρὸς ἀλλήλους συνδιαλέξει των ἐπονομάζουσι τὴν κομπολίαν (Κεῦτσιουκ Μόρα) δηλ. **Μικρὰν Ἑλλάδα**. Λίαν ἀξιοσημείωτος ὁ φόβος καὶ ἡ ἐπωνυμία αὕτη. Οἱ δυστυχεῖς Τούρκοι παρὰ τὴν βούλησιν των ἀποδίδουσι τὸ ἀνήκον σέβας τῇ μητρὶ ἡμῶν Ἑλλάδι.

Ἡ ἐγχώριος βιομηχανία τῶν ὄρυκτηρίων κέκτηται μεγάλην σπουδαιότητα· οἱ ἐργασασιαρχαὶ ἔχουσιν ὑποκαταστήματα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Μακεδονίας καὶ Βουλγαρίας, ὅπου ἀποστέλλουσι μεγάλας ποσότητας διαφόρων μεταξίνων καὶ νηματινῶν ὑφασμάτων, ἅτινα προτιμῶνται τῶν εὐρωπαϊκῶν διὰ τὴν στερεότητα καὶ τὸν ἐγγώριον ρυθμὸν.

Ἐν τῇ κομπολίᾳ ταύτῃ οὖσα τὸ κέντρον τῶν παρὰ τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τοῦ Στρυμόνος ἐν τῇ πεδιάδι Σερρῶν κειμένων ἐλληνικῶν τε καὶ τουρκικῶν χωρίων, γίνετα κατὰ πᾶν Σάββατον ἀγορὰ, ἐν ἣ οἱ τῶν περὶ καὶ μακρὰν κειμένων χωρίων κάτοικοι μεταφέρουσι διάφορα πρὸς πώλησιν προϊόντα· ἐν τῇ ἀγορᾷ ταύτῃ προσέρχονται καὶ πολλοὶ ἔμποροι ἐκ Θεσσαλονίκης.

Ἐν Μακεδονίᾳ κατ' ἀρχαίον ἐπικρατήσαν ἔθος τελοῦνται κατὰ διαφόρους ἑορτὰς εἰς διάφορα χωρία πανηγῆρις θρησκευτικαί, ἐν αἷς συνέρχονται ἐκ τῶν περὶ καὶ μακρὰν κειμένων πόλεων καὶ χωρίων πολλοὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι μὲν ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν κατοίκων δεηθῶσιν εἰς τὸν πανάγαθον Θεὸν ὑπὲρ τῆς υἱείας καὶ εὐημερίας αὐτῶν, καὶ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἀρωγὴν τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, ἄλλοι δὲ, ὅπως πωλήσωσι διάφορα ἐμπορεύματα, συνήθως ὑφάσματα. Ἐν τισὶ τῶν τοιούτων πανηγύρεων τελοῦνται καὶ **ἐθνικοὶ ἀγῶνες**.

Ἐν Νιγρίτῃ τοιαύτη πανήγυρις τελεῖται κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Θεωμά συμπίπτουσαν, ὡς γνωστὸν, τῇ πρώτῃ Κυριακῇ μετὰ τὸ Πάσχα· ἡ πανήγυρις αὕτη εἶναι θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ. Οἱ διοργανώσαντες τὰ τῆς ἑορτῆς ἀμειβεῖς μὲν καὶ ἀπλοὶ τὰ ἦθη, ἀλλὰ λίαν φιλοπα-

τρίδες ἐγνώρισαν ὅτι μόνον μετὰ τῆς θρησκείας ἠδύναντο νὰ ἐνώσωσι πᾶν ἐθνικὸν διασωθῆν κειμήλιον.

Ἐξακτος κίνησις πρὸ μηνὸς παρατηρεῖται εἰς τοὺς διαφόρους ὀμίλους τῶν νέων. Οἱ νέοι τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς δὲν χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὸ νὰ φθίσωσιν διαιτώμενοι ἐν τοῖς καφενεῖσι ἐντὸς τοῦ μεμολυσμένου ἀέρος· ἀλλὰ τί πράττουσι; Πάντες, καιροῦ ἐπιτρέποντες, συνέρχονται εἰς ὄρισμένον εὐρύχωρον καὶ κατάλληλον μέρος, ὅπου ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψίν των γερόντων καὶ τῶν ἐμπειροτέρων ἀγωνιστῶν ἀσκοῦνται εἰς διαφόρους ἀγῶνας τουτέστι τὸ ἄλμα, τὸν δίσκον καὶ τὴν πάλην. Ὁραῖον τῷ ὄντι καὶ λίαν συγκινητικὸν τὸ θέαμα νὰ βλέπῃ τις τοὺς νέους, τὰς ἐλπίδας τοῦ ἔθνους, ν' ἀσκῶσι τὸ σῶμα των εἰς διαφόρους ἐθνικοὺς ἀγῶνας!

Τεταγμένοι γέροντες διοργανοῦσι τὰ τῆς ἑορτῆς· οἱ ἐκ τῶν μακρῶν κειμένων χωρίων προσερχόμενοι φιλέροισι καὶ φιλάγωνες ἐρχονται πρὸ μίας ἡμέρας· οἱ δὲ ἐκ τῶν πλησίον αὐθημερόν. Πρὸ μίας ἡμέρας πάντες προετοιμάζονται· οἱ μὲν κάτοικοι ὅπως ὑποδεχθῶσι τοὺς μακρῶθεν προσερχομένους συγγενεῖς ἢ φίλους των, οἱ δὲ συμμεθεζόντες εἰς τοὺς ἀγῶνας ὅπως ὡς κατὰ πάντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς ἑορτῆς πάντες πορεύονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ προσευχηθῶσι· μετὰ τὸ πέρασ δὲ τῆς ἱεροτελεσίας, οἱ ἱππεῖς ἔχοντες ἐτοιμίους τοὺς ἵππους των, ἱππεύουσιν αὐτοὺς καὶ προσέρχονται εἰς ὄρισμένον μέρος, ὅπου ἀναμένουσιν αὐτοὺς οἱ ἀγωνισταὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν. Τάσσονται δὲ ὡς ἐξῆς: προπορεύονται οἱ ἱππεῖς καὶ σκοπεύονται μετὰ τῶν ὄπλων των· εἶτα ἔπονται δεξιὰ μὲν αἱ παρθένοι λευχειμοῦσαι καὶ ἄδουσαι ἐγγώρια ζῆματα, ἀριστερὰ δὲ διάφοροι ἀγωνισταί· τοῦτοις ἔπεται τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν.

Μετὰ πορείαν δὲ 15 λεπτῶν φθάνουσιν εἰς εὐρύχωρόν τι καὶ ὀμαλὸν μέρος, ὅπου μένει τὸ πλῆθος τῶν ἀγωνισθησομένων εἰς τὸν δρόμον, τὸν δίσκον, τὸ ἄλμα καὶ τὴν πάλην· οἱ δὲ ἱππεῖς μετὰ τῶν σκοπευτῶν καὶ ὀλίγων θεατῶν προχωροῦντες φθάνουσιν εἰς ἕτερον μέρος ἐπίσης ὀμαλὸν καὶ ἐκτεταμένον, ὅπου ἴστανται. Ἐνταῦθα μετ' ὀλίγην ἀνάπαυσιν ἀρχονται τοῦ ἀγῶνος οἱ σκοπευταί· οὗτοι θέτουσιν εἰς ἀπόστασιν 40—500 βηματῶν λίθον ἐπίπεδον μεγέθους ἡμισέως πήχειος, εἰς δὲ βάλλουσι κατὰ σειράν. Οἱ ἐπιτυχόντες στεγανοῦνται θέτοντες ἐπὶ τοῦ ὄπλου ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις γνωστοῦ κλάδου ἐλαίας μὴ ὑπαρχούσης ταύτης, κλάδον εὐθαλῆ θάμνου τινός.

Εἶτα ἀρχονται ἀγωνιζόμενοι οἱ ἱππεῖς· οὗτοι ὀρίζουσι προηγουμένως τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὸ τέρμα, τουτέστι τὸ σημεῖον εἰς ὃ πρέπει νὰ φθάσωσιν· οἱ ἱππεῖς παρατάσσονται εὐθυγράμμως ἐν τῇ ἀφετηρίᾳ· δοθέντος δὲ σημείου πλῆττουσι τοὺς ἵππους, οἵτινες μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτοῖς ὑπερηφανείας ἀμιλλῶνται τίς νὰ ὑπερτερῆσῃ τὸν ἄλλον ὡς πρὸς τὴν ταχύ-

τητα. Τὸ πλῆθος μετὰ κραυγῶν καὶ ἐπευφημιῶν ἀνακηρύττει τὸν νικητῆν· ὁ δὲ ἵππος αὐτοῦ στεφανοῦται δι' εὐθαλῶν κλάδων θάμνου τινός. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἀγῶνων ταύτων, προπορευομένων τῶν νικητῶν, ἐπιστρέφουσιν ἄδοντες πάντες εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔμεινε τὸ πλῆθος μετὰ τῶν λοιπῶν ἀγωνιστῶν, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν. Ἐνταῦθα τὸ πλῆθος τοὺς ὑποδέχεται ζητωκραυγῶν καὶ ἐπευφημιῶν τοὺς νικητὰς.

Ἦδη μεταβαίνομεν εἰς τὴν περιγραφήν των ἄλλων ἀγῶνων, οἵτινες συγχρόνως τοῖς προρηθένσι τελοῦνται. Ἐν πρώτοις ἀρχεται ὁ δρόμος. Νέοι εὐστατεῖς καὶ γενναῖοι ὑπὲρ τοὺς πενητήκοντα λαμβάνουσι μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον· τὸ μετὰ τῆς ἀφετηρίας καὶ τοῦ τέρματος διάστημα ἀπέχει περὶ τὰ 15 λεπτά· καθιστᾷ δὲ δυσχερῆ τὸν δρόμον τὸ κατωφερὲς καὶ ἀνωφερὲς τῆς τοποθεσίας. Οἱ νέοι παρατάσσονται μόνον εἰς τὴν ἀφετηρίαν· δοθέντος δὲ σημείου ἐκ τοῦ ἑτέρου ἀντιθέτου μέρους, ἔνθα ἴστανται οἱ θεαταί, τρέχουσι καὶ προσπαθοῦσι τίς νὰ φθάσῃ πρῶτος εἰς τὸ τέρμα. Ἐνταῦθα παρουσιάζεται λίαν λαμπρὸν θέαμα, βλέπει τις δηλ. τοὺς εὐστατεῖς αὐτοῦ νέους ἀσθμαίνοντας μὲν καὶ κεκμηκότας ὡς ἐκ τοῦ λίαν ἀνωφεροῦς τοῦ ἐδάφους, ἐφ' ὅσον δὲ ἐγγίζουσι πρὸς τὸ τέρμα, τοσοῦτον μάλλον ἐντείνοντας τὴν ἀμιλλάν των. Ὁ ἐν τῷ δρόμῳ ἀριστεύσας πρὸς ταῖς ζωηραῖς ἐπευφημίαις καὶ ζητωκραυγαῖς, λαμβάνει καὶ ὡς ὕλικὴν ἀμοιβὴν ἀμύδον ἑταίριον μὲν δι' εὐθαλῶν κλάδων θάμνου τινός· ἐπίσης καὶ ἕκαστος τῶν ἄλλων λαμβάνει κατὰ τὴν ἰκανότητά του δῶρον τι μικρότερον τεμάχιον ἐριούχου ἢ ἄλλου τινός ὑφάσματος.

Εἶτα ἔπεται τὸ ἄλμα. Οἱ μέλλοντες νὰ λάθωσι μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον προσέρχονται. Γέρων τις ὀρίζει τὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀρχονται, δίδει τὸ σύνθημα καὶ οἱ ἀγωνισταὶ ἀρχονται πηδῶντες δις ἐπὶ ἐνὸς ποδός, τὴν τρίτην πορὰν ἴστανται ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν· ὁ γέρων σημεῖοι τὸ μέρος, εἰς ὃ φθάσαν. Ὁ πηδήσας τὴν μεγίστην ἀπόστασιν τὴν ὅποιαν δὲν θὰ δυνηθῶσιν οἱ ἄλλοι μετὰ ἰκανὴν δοκιμασίαν νὰ ὑπερβῶσιν, ἐπυφηνεῖται καὶ δακτυλοδεικτεῖται παρ' ὄλου τοῦ πλῆθους.

Μετὰ τὸ ἄλμα ἀγωνίζονται εἰς τὸν δίσκον. Λαμβάνουσι πέτραν συνήθως ρογγύλην βάρους 6—8 ὀκάδων, ἢ ἀπὸ ὠρισμένου σημείου ῥίπτουσι, κρατοῦντες αὐτὴν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς· γέρων τις σημεῖοι τὰς ἀποστάσεις· ἐκεῖνος δὲ, ὅστις θὰ ῥίψῃ τὸν δίσκον εἰς πολὺ μεγάλην ἀπόστασιν, τὴν ὅποιαν δὲν δύνανται πλέον ἄλλοι νὰ φθάσωσιν, ἐπυφηνεῖται παρὰ τοῦ πλῆθους. Σημειωτέον δὲ κατὰ τὸ ἄλμα, τὸν δίσκον καὶ τὴν πάλην ἀρχονται ἀγωνιζόμενοι ἀπὸ τοὺς νεωτέρους.

Τελεσθέντων τῶν ἀγῶνων τούτων, γέροντες διατάσσει τὰ τῆς διαστρωφῆς προπορεύονται οἱ ἀριστεύσαντες, ὁ μὲν σκοπευτῆς ἔχων ἐστεφανωμένον τὸ πυροβόλον του δι' εὐθαλῶν κλάδων θάμνου τινός, ὁμοίως καὶ ὁ ἱππεὺς τὸν ἵππον

του δ' δὲ ἐν τῷ δρόμῳ βραβευθεὶς φέρεται τὸν παχὺν ἀμύρον ἐπὶ τῶν ὤμων, συμπορευομένου καὶ τοῦ ἐν τῷ ἄλματι ἀριστεύσαντος· εἶτα δεξιὰ μὲν πορεύονται αὐτοὶ λευχεμονοῦσαι παρθένοι φθούσαι διάφορα ἐγγύρια φάρμακα, ἀριστερὰ δὲ οἱ νέοι, καὶ ὀπίσθεν αὐτῶν ἄπαν τὸ πλῆθος.

Φθάντες δὲ εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς κωμοπόλεως τοποθετοῦνται ἅπαντες καθήμενοι ἐπὶ τῆς γῆς κυκλοτερῶς. Ἐν τῷ μέσῳ ἀφίεται ἰκανὸς κυκλικὸς χώρος διὰ τοὺς παλαιστὰς· οὗτοι ἴστανται εἰς ὀριζήν τι μέρος, ὄντες ἔτοιμοι ὅπως κατὰ τὴν σειράν των ἀγωνισθῶσιν· οὐδεὶς δὲ γνωρίζει μετὰ τίνος θ' ἀγωνισθῆ. Γίνεται δὲ ἡ πάλη ὡς ἐξῆς. Ἐν πρώτῳ ἐξέρχεται ἐν ζεύγος ἐκ τῶν νεωτέρων παλαιστῶν. Εἶναι γυμναί, καλύπτουσι δὲ τὰ κούφια μέρη ὡς οἱ κολυμβηταί, ἀλλὰ διὰ δερματινοῦ καλύμματος καὶ ἀλείφονται δι' ἐλαίου· εἰσέρχονται εἰς τὸ μέσον καὶ δεξιῶνται· δεξιῶθέντες δὲ ἀποχωρίζονται λαμβάνοντες ἕκαστος ἀντίθετον διεύθυνσιν, καὶ περιδιαβάζουσι κυκλικῶς, ποιῶντες διαφόρους ἐλιγμούς καὶ κραυγάζοντες ὅπως ἀρυσθῶσι θάρρος πλειότερον. Ἐνίοτε οἱ εἰς ἰστάμενος κροτεῖ τὰς χεῖρας τοῦ ὀπίσθεν εὐθὺς ποιεῖ τὸ αὐτὸ· διευθύνονται ἕκαστος πρὸς τὸν ἄλλον, ποιῶντες συνάμα διαφόρους ἐλιγμούς· πλησιάζουσιν ἀλλήλους, θαπεύονται ὅπως ἀπατήσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὀρμῶσιν ἐναντίον ἀλλήλων, καὶ ὅταν κατορθώσῃ ὁ εἰς τὴν κατάβαλῃ τὸν ἄλλον, τότε ἀνίσταται ὁ ἠττηθεὶς καὶ ὑφοῖ διὰ τῶν χειρῶν τοῦ τὸν νικητὴν εἰς ἐνδειξὴν τιμῆς. Ὁ νικητὴς ἐπευφημεῖται παρὰ τοῦ πλῆθους· ὁ δὲ ἠττηθεὶς ἐνδύεται· εἶτα ἐξέρχεται ἄλλος ἰκανώτερος ὅπως παλαιστὴ μετὰ τοῦ νικητοῦ· οὗτω δὲ προβαίνουσι μέχρι τῶν δύο τελευταίων ἰσχυροτέρων καὶ ἐμπειροτέρων. Οὗτοι ποιῶσι πλειότερους γύρους, διάφορα παιγνίδια καὶ ἐλιγμούς. Εἰς τὸν νικητὴν δίδεται κροῖς μέγας καὶ παχὺς ἐστεφανωμένος διὰ διαφόρων εὐθαλῶν κλάδων.

Ὁὗτω δὲ διαλύεται περὶ τὴν 3 μετὰ μεσημβρίαν ἡ πανηγυρίς, πορευομένου ἕκαστου μετὰ τῶν οἰκειῶν καὶ φίλων εἰς τὸν οἶκόν του καὶ ἀποκομίζοντος τὰς διαφόρους ἐντυπώσεις. Ἀφοῦ δὲ φάγωσι καὶ διασκαδᾶσθαι, ἐξέρχονται πάντες εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ χορεύουσι τὸν ἐγχώριον χορὸν ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυναῖκες· μετὰ τὸ πέρας τοῦ χοροῦ πορεύεται ἕκαστος πάλιν εἰς τὰ ἴδια μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων καὶ διασκαδᾶζουσι πάντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Σ. Μ. ΟΛΥΜΠΙΟΣ Μακεδῶν.

ΜΙΚΡΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Γ'

Λεχαινά, 2 Ἰανουαρίου 1886.

Ἐὰν θελήσῃ τις νὰ κάμῃ παρομοίωσιν τῆς τοποθεσίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ χωρία μας, δὲν θὰ ἀποτύχῃ, νομίζω, ἐὰν τὴν παρομοιάσῃ πρὸς θαλασσίαν σύριγγα, ἔχουσαν ἐξ ἀνατολῶν τὰ ὄρη

τοῦ Σανταμεριῦ καὶ ἐκ δυσμῶν τοὺς βουνούς τοῦ Χελωνάτα, καὶ χυνομένην ἀπὸ τῆς παραλίας τῶν Πισατῶν καὶ ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου κατέναντι τῶν ὀρέων τῆς Στερεᾶς. Ἴσως ἔνεκεν τοῦ τοιούτου σχήματός της ἐκαλεῖτο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα *κολλή Ἥλις*, ἣθ' ἡ δὲ καλεῖται παρὰ τοῦ λαοῦ *κάμπος τῆς Γαστούρης*, διατηροῦσα κἄπως τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκλήθησαν τὸ πρῶτον Ἐπειοὶ ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ, υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος, εἶτα δὲ Ἥλειοι ἀπὸ Ἥλειου τοῦ Εὐρυκίδα ἡγεμόνος αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγείου, υἱοῦ τοῦ Σόρβαντος καὶ τῆς Ἰρμένης, συνέβη τὸ γωστόν ἐκεῖνο μετὰ τοῦ Ἡρακλέους ἀνέκδοτον. Ἐνεκεν τῶν πολλῶν βοῶν, τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς οὗτος εἶχεν, ἡ χώρα ἐκαλύφθη ὑπὸ κόπρου καὶ ἔμεινε ἀκαλλιέργητος. Ὁ Ἡρακλῆς ἀνέλαθεν ἐπὶ μισθῷ νὰ καθαρῖσθαι αὐτήν, στρέψας τοῦ Μανιῦ τὸ ῥέμμα. Ἀλλ' ὁ Αὐγείας μετὰ τοῦτο ἠρήθη νὰ δώσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν· ἐκ τούτου δὲ προέκυψε πόλεμος μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἡρακλέους. Οἱ Ἥλειοι, ἔχοντες συμμαχοὺς τοὺς Πυλίου καὶ τοὺς Πισαίους, ἀντέστησαν κρατερῶς τὸ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠττήθησαν, ἡ χώρα των κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ καὶ ὁ Αὐγείας ἔγεινε ἀιχμάλωτος τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀλκμήνης. Τότε δὲ ἔνεκεν τῆς φθορᾶς, ἣν ὑπέστησαν οἱ ἄνδρες ἐν τῷ πολέμῳ, αἱ Ἥλειαι γυναῖκες νύχθησαν τῇ Ἀθηνᾶ κηῖσαι παραντίκα ἐπειδὴν μισθῶσι τοῖς ἀνδράσι καὶ πραγματωθεῖσας τῆς εὐχῆς των οἱ Ἥλειοι ἀνήγειραν βωμὸν τῆς Ἀθηνᾶς Μητρός. Μετὰ καιρῶν κατὰ τὴν καθόδον τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον, οἱ Ἥλειοι παρεσκευάσθησαν ὅπως ἀποκρούσωσιν αὐτοὺς τῆς χώρας των. Ἀλλ' ἐπεληθούσης συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἀντιμετώπων στρατῶν, ἡ τύχη τῆς χώρας ἀνετέθη εἰς χεῖρας δύο μαχητῶν, Δεγμέων τοῦ Ἥλειου καὶ Πυραίχμου τοῦ Αἰτωλοῦ. Μετὰ ἰσχυρὰν πάλην ὁ Δέγμενος ἠττήθη καὶ ἡ χώρα περιήλθεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ὄξυλου, ὅστις κατὰ παράδοξον τῆς τύχης τρέπον, ἀπὸ ὀδηγὸς μονοφθαλμοῦ ὄνου ἐγένετο ἡγεμὸν τῶν Αἰτωλῶν. Μετὰ τὸν Ὄξυλον ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς τοῦ Λαΐου καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἴφιτος, συστήσας πάλιν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

Οἱ Ἥλειοι καθ' ὅλην τὴν ἀρχαίαν περίοδον μέχρι τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μακεδόνων διετέλεσαν εἰς ἀδιάλειπτον πόλεμον πρὸς τοὺς γείτονάς των Πισαίους καὶ Ἀρκάδας περὶ τῆς ἡγεμονίας των ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνων. Ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντα προσεχώρησαν εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Μακεδόνων καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπὶ δὲ Ἀντιγόνου τοῦ Δημητρίου ἐτυράνησεν αὐτοὺς Ἀριστότιμος ὁ Δαμαράτου, τὸν ὁποῖον μετὰ ἕξ μῆνας ἐξεγερθεὶς ὁ λαὸς ἐφόνευσεν καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα.

Ἦδη τὴν κοίλην Ἥλιδα κατέχουσιν οἱ τρεῖς δῆμοι Ἥλιδος, Μυρτωντιῶν καὶ Βουφρασίας, ἀριθμοῦντες περὶ τὰς 15—

18 χιλ. κατοίκων. Τὰ χωρία εἶνε διεσπαρμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐν τῇ πεδιάδι, μὴ ἀπέχοντα ἀλλήλων πλέον τῆς 1/2 ὥρας. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, γενικώτερον δὲ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς σταφίδος. Τοσοῦτο δὲ εἰς αὐτήν, ὥστε μετὰ λύπης βλέπει τις παραμελουμένους τέλους σχεδὸν τοὺς δύο πρώτους παραγωγικωτέρους καὶ εὐεργετικωτέρους κλάδους καὶ δὲν δύναται εἰμὴ νὰ προσδοκᾷ τὴν τελείαν οἰκονομικὴν καχεξίαν τῶν χωρικῶν. Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ τῆς σταφίδος διτηρηθήσαν καὶ ἐσχημάτισαν περιουσίας οἱ πλειστοί... ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς κατεστράφησαν. Ἀποδείξει ἡ οἰκονομικὴ καχεξία τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Ὁ χωρικός, περιορισθεὶς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς σταφίδος, φυτεύσας τὰς καλλιτέρας γαίας, παραμελήσας τὴν κτηνοτροφίαν, δὲν συλλέγει πλέον τὸ ψῶμί και τὸ λάδι τῆς χρονιάς του, δὲν πωλεῖ τὸν λίνον, τὸν ἀραβόσιτον, τὴν βρώμην, τὴν κριθήν, τὰ ἀρνία του κατὰ τὸν Μάρτιον, τὸ μαλλὶ τῶν προβάτων του κατὰ τὸν Μάιον, ἀλλ' ἀναμένει μόνον τὸν Αὐγούστον. Ἐκεῖ ἔξαρχῆ ὅλας του τὰς ἐλπίδας, ὅλους του τοὺς πόθους, τὴν πραγματωποίησιν ὄλων του τῶν ὀνείρων. Καὶ ἐὰν μία βροχὴ ἐπέλθῃ καθ' ὃν χρόνον ἡ μαύρη εἶνε ἡ τ' ἄλων, ἐὰν ἡ Γαλλία δὲν τραβήξῃ πρᾶγμα, μένει μὲ ἐσταυρωμένως χεῖρας, ὑποθηκέυει ὅ,τι καὶ ἂν ἔχῃ, χρεώνεται, χρεώνεται καὶ ὑπέκει εἰς τὰ νέματα ἀσυνειδήτου ἐμπόρου. Ὁ χωρικός δὲν εἶνε πλέον αὐτεξούσιος, εἶνε σκλάβος!

Γενικῶς ἐξεταζόμενοι οἱ χωρικοὶ εἶνε εὐφρόεστατοι, προσηνεῖς καὶ φιλόξενοι, εὐάγωγοι καὶ φιλομαεῖς. Ἐχουν δὲ τὴν φιλοτιμίαν, τὴν σπατάλην δηλ. τοῦ χρήματος εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἀνεπτυγμένην πᾶσα αὐτοῦ φειδῶ καλεῖται *φιλαργυρία*. Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον ἔχει, καὶ δικαίως νὰ τοὺς κατακρίνῃ τις, εἶνε ἡ ῥοπή αὐτῶν πρὸς τὰ χωματικὰ πάθη. Καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον χωρίον, τὸ ἀριθμοῦν 10 μόνον οἰκογενεῖας, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἴδῃ τις τοὺς μὲν ἀσπόνδους ἐχθροὺς τῶν δέ, καὶ ἐνῶ τὴν προτεραιάν εἶνε ἔτοιμοι νὰ ἀλληλοσφραγίσωσι σχεδόν, ἀρκεῖ μία συνεννόησις τῶν ἀντιθέτων κομματάρχων καὶ γίνονται ἀδελφικοὶ φίλοι. Εἶνε, βλέπετε, ἀλλότριον τὸ μῖσος, τὸ ὁποῖον αἰσθάνονται πρὸς ἀλλήλους, παρεῖσακτον... Σπανίως ἐξετάζει ὁ χωρικός ποῖος εἶνε ὁ κυβερνήτης τῆς πατρίδος, ἀλλὰ πάντοτε ποῖον ἀκολουθεῖ ὁ ἀρχηγός του. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἰσχύῃ ὁ ἀρχηγός του, διότι νομίζει ὅτι ὅταν ἰσχύῃ ὁ τοῦ ἀντιθέτου κόμματος, δὲν εἶνε ἐλεύθερος, ἀλλὰ δούλος.

...Εἶνε λυπηρὸν νὰ ἴδῃ τις διὰ ποίας ἀδιαφορίας, διὰ ποίας ἀγνωμοσύνης ἀμείβουσιν αὐτοὺς οἱ κατὰ καιροὺς ἰσχύοντες πολιτικοὶ τῆς χώρας, οἱ μεγάλοι καὶ μικροί, ὡς καλεῖ ὁ λαὸς τοὺς βουλευτὰς καὶ δημάρχους του. Ἐκτός τῆς μεγάλης ἐθνικῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία συνέδεσεν ὀλίγιστα τῶν χωρίων καὶ ἡ ὁποία ἔμεινε ἀτελής—ἔνεκεν οἰκονομικῶν λόγων—οὐδεμία ἄλλη ὑπάρχει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν

τῶν τριῶν δῆμων. Κατὰ τὸν χειμῶνα ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο χωρίον, ἀλλ' ἐντὸς αὐτῶν δὲν δύναται τις νὰ βαδίσῃ ἐλευθέρως χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ νὰ πνιγῇ. Φροντίζουν ὅμως οἱ ἄνθρωποι νὰ τοὺς προποιοῦν ὡς πρόβατα ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον καὶ νὰ τοὺς ἐπισκέπτονται εἰ μόνον κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ἵνα ἐξάπτουν τὴν χολήν των καὶ τοὺς κάμουν νὰ ἀλληλοσφάζωνται... Τὸ παρήγορον εἶνε ὅτι οἱ χωρικοὶ ἤρχισαν κἄπως νὰ τοὺς ἐννοοῦν!...

Ἐδῶ ἔφθασα χθὲς τὸ ἑσπέρας βρεγμένος, κατακουρασμένος. Ὁ ἵππος μου ἀπέκαμε διερχόμενος τὰς τελευτωδεις ὁδοὺς· δύο φορὰς μετεβλήθη εἰς ζῶον νηχητικόν... Διήλθον διὰ τῶν χωρίων, τὰ ὅποια ἔβλαψεν ἡ πλημμυρα τοῦ Πηνειοῦ. Ἐκ τούτων τὸ Κάτω Καβάσιλα ἔπαθε τὴν μεγαλειτέραν βλάβην. Τὸ χωρίον διαίρεται εἰς Ἐπάνω Καβάσιλα, κείμενον ἐπὶ λοφίσκου καὶ ἀριθμοῦν περὶ τὰς 20 οἰκογενεῖας καὶ Κάτω Καβάσιλα, μεγαλιότερον, ἀριθμοῦν περὶ τὰς 60 καὶ κείμενον παρὰ τὴν ἐθνικὴν ὁδόν. Ὁ ποταμὸς ἔβρεε μὲν τὴν 5 τῆς ὥρας ἄνω τῶν χωρίων.

Τὴν πρωίαν τῆς Δευτέρας—30 Δεκεμβρίου—οἱ χωρικοὶ ἤκουσαν τὸν ποταμὸν βοῶντα, ὡς πολυπληθὲς ἐργαστήριον μετὰ ἄλλων καὶ ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσιν. Εἰς τὰς 2 μ.μ. εἶδον εἰς τὴν ὄχθη ἀνερχόμενον γαλακτωδὴν τινὰ ἀφρόν ὡς κοχλάζον ὕδωρ ἄνω τῶν χειλέων χύτρας, ὅστις μετ' ὀλίγον ὑπερπηδήσας τὴν ὄχθην ἐτρέπη ἀκατάσχετος, ὡς ἐπάλληλοι χιονοστιβάδες, εἰς τὸ χωρίον. Οἱ χωρικοὶ περιδεῖς ἐσπεύσαν πρὸς τὰ ψηλάματα· αἱ γυναῖκες ἐφώναζον, ἔλαιον καὶ ἔστυγον, εἰς δεξιὰ πρὸβατα πρὸ ἀγέλης λύκων. Τὸ ὕδωρ ἔφθασε ταχέως εἰς τὸ χωρίον, ἔκοψε τὰς πρώτας οἰκίας, ἐχύθη εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐπέπεσεν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων καὶ μὴ δυνθὲν νὰ ἀνέλθῃ ἐκυμάτις καὶ ἠρέσθη, λείπον τοὺς πόδας των, ὡς κλέπτῃς μὴ δυνθῆεις νὰ ἀναρρηθῆ εἰς τὸν τοῖχον μένει ἵνα ἀναλάβῃ δυνάμεις. Τὸ ὕδωρ παρέσυρεν ἐν τῇ ὀρμῇ του πρόβατα, κομμά, καθέκλας, νήματα, σανίδας ἀγνωστον πόθεν, καὶ τὰ ἔφερεν, ὡς λήρφυλα, ἄνω τῆς θολῆς ἐπιφανείας του... Τρία παιδιά, τῶν ὁποίων τὰ πρόβατα παρέσυρεν, ἔμεινον μόνωμένα ἐπὶ μίαν γηραιὰς ἐλαίας ἡ ὁποία ἀντέστη εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ρεύματος. Ἐκράζον βοήθειαν! ἀλλ' οὐδεὶς τὰ ἤκουεν· οἱ χωρικοὶ ἦσαν ὅλοι εἰς σύγχυσιν καὶ ἀπελπισίαν...

Τὸ ὕδωρ δὲν ἐκίνητο πλέον, δὲν ἐκυμάτιζεν· ἐρρυτιδούτο ἡ εὐρεῖα τοῦ ἐπιφανείας, ὡς μέτωπον σκυθρωπᾶζον καὶ ἐφαίνετο ὁμοῖον πρὸς μεγαθήριον, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ ἄσθμα αἰσθάνεται τις. Οἱ ἄνδρες τὸ παρετήρουν μὲ ἐσταυρωμένας χεῖρας καὶ ἔφριττον· αἱ γυναῖκες ἐσταυροκοποῦντο καὶ ἐσφιγγον ἐν τῇ ἀγκάλῃ τὰ τέκνα των σπασμωδικῶς... Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἵτινες κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου ἀποκοῦν μετὰ τὸ πρῶτον βῆγος τοῦ φόβου ὅλην τὴν ψυχραιμίαν των, γίνονται κύριοι ἐαυτῶν. Πολλοὶ τῶν χωρικῶν ἀποραρίζουν νὰ παλαίσουν πρὸς τὸν ἐξωργισμένον γείτονά των, νὰ τοῦ διαμφισβητήσουν ὅ,τι δὲν κατέκτησεν ἐντελῶς. Ἐξάγουσιν ἀπὸ τοὺς σταύλους τοὺς βόας, διὰ τῶν ὁποίων ἐσκέπτοντο νὰ κάμουν τὴν ὄψιμα κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, τοὺς ἵππους, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἔκαμον τὰ ἀργῶγια τὸν Αὐγούστον· ἀλλὰ δὲν ἔχουν τόπον νὰ τοὺς προφυλάξουν. Παντοῦ εἰσεχώρει τὸ ὕδωρ· τὰ ζῶα ἠπειθον πρὸς τοὺς κύριους των· ἤκουον τὴν βοὴν ἐκείνην, ἔβλεπον τὰ δόλια ὕδατα καὶ ἐστενοχωροῦντο· οἱ ἵπποι ἐχρεμῆτιζον, ἐκλώττουσιν· οἱ βόες ἔτεινον τὴν κεφαλὴν πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἐκίνουν τοὺς ῥάθυνας καὶ ὡσεὶ ἠσθάνοντο τὸν κίνδυνον, ἔβαλλον τὸν βαρὺν καὶ διακεκομμένον μυκηθμὸν των... Οἱ χωρικοὶ τὰ ἔδεσαν εἰς ἕνα πάσσαλον, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ἔφθασεν ἐκεῖ, τὰ ἔδεσαν εἰς μίαν ἐλαίαν, ἐπὶ ὑψώματος, καὶ ἐκεῖ ἀνήλθη· τὰ ἔδεσαν εἰς τὴν συκὴν, τοὺς κατέφθασεν... Ἐτρέπησαν τότε εἰς ὕβρεις καὶ βλασφημίας, ἐνίοτε εἰς τὰματα, ὡς ναῦται κατὰ τὴν ὥραν τῆς θυέλλης, καὶ ἀφῆκαν ἐλεύθερα τὰ ζῶα. Ἐπρεπε νὰ σκεφθῶσι δι' ἐαυτοὺς. Τὸ ὕδωρ πάντοτε ἤζανε, ἐνῶ ἡ ἡμέρα ἤλαττοῦτο καὶ μαζῇ μετ' αὐτὴν ἤλαττοῦτο καὶ τὸ θάρος τῶν ἀτυχῶν. Τὸ ὕδωρ καὶ τὸ σκότος κρύπτουν πολλὰ μυστήρια· τί θὰ ἐφαίνοντο, πού θὰ ἔμεινον, πού θὰ ἐπροφυλάσσοντο μένοντες εἰς τὴν διαρκίαν των δύο ἐκείνων φοβερῶν στοιχείων!...

Τὰ παιδιά ἐκράζον ἀπὸ τῆς ἐλαίας: — Βοήθειαν! βοήθειαν! Τὸ ὕδωρ περιεσφιγγεν, ὡς ἀργυροὺς κρίκος, τὸν γηραιὸν ὑπόλευκον κορμὸν τῆς ἐλαίας, ἀνέβαινε σιγά, ὡς ἀποκαμὸν ναυτόπαις ἐπὶ τοῦ ἰσοῦ, ἠγγισεν ἤδη τοὺς χαμηλοτέρους κλάδους, καὶ ἔβρεξε τοὺς πόδας των. Τὰ παιδιά ἀνήλθον εἰς ὑψηλοτέρους κλάδους, συνσπειρώθησαν ἐκεῖ, ὡς στρουθοὶ, δὲν ἀνέπνεον διὰ νὰ ἦνε ἐλαφρότερα· ἀλλὰ οἱ κλάδοι ἐκλινον ὀλίγον καὶ πάλιν ἐνέθρησαν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν. Καὶ τὰ πτωχὰ ἐφώναζον: — Βοήθειαν! βοήθειαν!

Δὲν πάει κανεὶς νὰ τὰ γλυτώσῃ; λέγει εἰς ἱερεὺς προσερχόμενος εἰς ὄμιλον χωρικῶν. Ὅ, κάμετε μεγάλο ψυχικὸ, βρὲ παιδιά!... Πού νὰ πάῃ, παπᾶ μου· δὲ βλέπετε πῶς ἔρχετ' ἡ λαμπάδα, σὰν ἀγριωμένο ἄλογο.

Ὁ ἱερεὺς ἐπλησίασε τὸ ὕδωρ ἀργοβατῶν, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ἀγροτικῆς βακτηρίας του ὡς Μωσῆς ἔτοιμος νὰ πληξῇ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐπεσκόπησε διὰ τοῦ ζωηροῦ βλέμματός του τὰ ὕδατα. Εἶδε τὴν ἐλαίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔμεινον τὰ τρία παιδιά, τρία ἀθήφα πλάσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐθὺς, ὡσεὶ καταληφθεὶς ὑπὸ θείας τινὸς ἰδέας, ἀναρτᾷ ἀπὸ τίνος κλάδου τὸ καλυμμαχίον του, ρίπτει μακρὰν τὰ ἱερὰ ἐνδύματά του καὶ πηδᾷ εἰς τὸ ὕδωρ. — Τὰ παιδιά! ἂν εἴσθε Χριστιανοὶ· τὰ παιδιά! ἐφώνησε πρὸς τοὺς χωρικούς. Οἱ χωρικοὶ συγκινοῦνται πρὸς τὴν φωνήν τοῦ ἱερέως, θαυμάζουν τὴν πράξιν του καὶ δύο καλὰ παλληκάρια τὸν ἀκολουθοῦν εὐθὺς. Ὁ ἱερεὺς ἐξετάζων διὰ τῆς ράβδου τὴν γῆν προχωρεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἴσταται μικρὸν ἵνα κρατηθῇ κατὰ τῆς ὀρμῆς τοῦ ρεύματος καὶ πάλιν προχωρεῖ... Ἡ λευκὴ καὶ σεβασμία γενεῖάς του καλύπτει, ὡς ὀδὸν λειομετάξης, τὸ δασὺ στήθος τοῦ ἡφθονος κόμη του κυμαίνεται μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῶν ὤμων του, οἱ ὀφθαλμοὶ του προσηλθόνται μετὰ γλυκύτητος ἐπὶ τῆς ἐλαίας, ἥτις ἐλκύει αὐτόν, ὡς μαγνήτης· ὅλα τὰ περὶ αὐτὸν εἶνε ξένα· ἡ ἐλαία ἐκείνη μὲ τοὺς πρᾶσίνους κλάδους καὶ τὸ φορτίον της εἶνε ἡ Ἐδὲμ τοῦ ἱερέως.

Οἱ χωρικοὶ εἶχον παῦσαι τὰς πρὸς σωτηρίαν των προσπάθειας καὶ ἠκολούθουν διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ἱερέα, ἀνυπόμονοι, ἀσθηταίνοντες· αἱ γυναῖκες ἐσταυροκοποῦντο. Ἡ πλημμυρα αὐξάνει ἐν τούτοις· τὸ ὕδωρ ἐβόηζε, παρέσυρε κορμούς δένδρων ὀγκώδεις. — Φυλάξου, παπᾶ μου! φωνάζουν αἱ φωνῆς οἱ χωρικοὶ. Καὶ συγχρόνως μετ' αὐτὴν ὀξώδης κορμὸς δένδρου πλήττει ἐκ τῶν ὀπίσθεν τὸν ἱερέα καὶ παρέρχεται ἀνωθέν του ταχέως, μεγαλοπρεπῶς, ὡς ταχύπλους γρηγάτα. Ὁ ἱερεὺς δὲν φαίνεται πλέον· οἱ χωρικοὶ ταρασσονται, πτύουσι τὸ ὕδωρ καὶ συσφιγγουσι τοὺς γρόνθους τῶν ἀειλοῦντες τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου· αἱ γυναῖκες, θρηνοῦν φωνάζουν καὶ τραβοῦν τὰς παρειὰς των ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. Οἱ σύντροφοι τοῦ ἱερέως ἴστανται εὐθὺς ἀναποφάσιστοι, πεφοβισμένοι καὶ σκέπτονται νὰ στρέψουν ὀπίσω. Καὶ τὰ παιδιά κλαίουσιν ἐπὶ τῆς ἐλαίας καὶ φωνάζουν. — Βοήθεια! μὴ μᾶς ἀφίνετε!

Ἄλλ' εὐθὺς στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ἐξέρχεται τοῦ στήθους τῶν χωρικῶν. Ὁ ἱερεὺς γαλήνιος, σοβαρὸς, μὲ κόμην καὶ γενειάδα ἀποσταύζουσαν ὕδατος, ἀνεφάνη ἄνω τῶν ὑδάτων κινῶν τὴν κεφαλὴν ὡς χὴν ἀποτινάσσουσα τὸ ὕδωρ τῶν πτερυγῶν της, πλησίον τῆς ἐλαίας. Οἱ σύντροφοὶ του ἐνθαρρύνονται, πλησιάζουν, λαμβάνουν τὰ παιδιά καὶ προπορευομένου τοῦ ἱερέως ἐξέρχονται καὶ τὰ παραδίδουν σῶα εἰς τοὺς χωρικούς καθ' ἣν ὥραν τὸ ὕδωρ φθάσεν τὸν κλῶνα, ὅπου εἶχεν ἀποθέσει τὸ καλυμμαχίον του, παρέσυρεν αὐτὸ μακρὰν μετὰ πείσματος, ὡσεὶ ἐκδιουόμενον διότι τῷ ἐπῆρε τὰ παιδιά. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἀκίς πλέον διελθούσα ὀπίσθεν μεγάλου νέφους, ἐρριψεν ἐπὶ τῆς διαβρόχου κόμης τοῦ ἱερέως χρυσοῦφές καλυμμα ἐξ ἀδαμάντων καὶ μαργαριτῶν... Ὁ ἀξίος οὗτος ἱερεὺς ὀνομάζεται Παπᾶ-Παναγιώτης...

Ὁ ἀξίος οὗτος ἱερεὺς ὀνομάζεται Παπᾶ-Παναγιώτης... Ἄναρτα Δ. ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΑΣ

(Ἔπεται συνέχεια)

Τὰ παιδιά! ἂν εἴσθε Χριστιανοὶ· τὰ παιδιά! ἐφώνησε πρὸς τοὺς χωρικούς. Οἱ χωρικοὶ συγκινοῦνται πρὸς τὴν φωνήν τοῦ ἱερέως, θαυμάζουν τὴν πράξιν του καὶ δύο καλὰ παλληκάρια τὸν ἀκολουθοῦν εὐθὺς. Ὁ ἱερεὺς ἐξετάζων διὰ τῆς ράβδου τὴν γῆν προχωρεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἴσταται μικρὸν ἵνα κρατηθῇ κατὰ τῆς ὀρμῆς τοῦ ρεύματος καὶ πάλιν προχωρεῖ... Ἡ λευκὴ καὶ σεβασμία γενεῖάς του καλύπτει, ὡς ὀδὸν λειομετάξης, τὸ δασὺ στήθος τοῦ ἡφθονος κόμη του κυμαίνεται μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῶν ὤμων του, οἱ ὀφθαλμοὶ του προσηλθόνται μετὰ γλυκύτητος ἐπὶ τῆς ἐλαίας, ἥτις ἐλκύει αὐτόν, ὡς μαγνήτης· ὅλα τὰ περὶ αὐτὸν εἶνε ξένα· ἡ ἐλαία ἐκείνη μὲ τοὺς πρᾶσίνους κλάδους καὶ τὸ φορτίον της εἶνε ἡ Ἐδὲμ τοῦ ἱερέως.

Η ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΑΜΠΩΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

(περί το μεσονύκτιον του Πάσχα του 1822)

(Συνέχεια· ίδε σελ. 68)

Ἦδη λοιπὸν ὅτε ὁ ὀθωμανικὸς στρατός παραμονεύει ἐν τῇ δασώδει τῶν Βόρων κοιλάδι, ὅπως τὴν ἐπομένην νύκτα τοῦ Πάσχα ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν Μελάμπων καὶ καταστρέψῃ καὶ ἐξανδραποδίσῃ αὐτάς, δεῖα, πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν ὁσῶν οὕτω ἐνταῦθα συναφθησομένων μαχῶν νὰ περιγράψωμεν τὴν θέσιν, ἐν ἣ αὐταὶ κεῖνται.

Παρὰ τὴν νοτιάν τῆς Κρήτης πλευράν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἐπαρχίας Λάμπης ὑφύεται τὸ ὄρος Βουβάλα, ὑψηλότερον κατὰ τι τοῦ Ἰμμητῶν, κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀμπελώνων, κήπων καὶ ἐλαίων. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ περίπου κεῖνται αἱ Μελάμπαι, ἀπέχουσι δὲ τοῦ Ἡρακλείου, ὅθεν ἐξευθεν ἡ κατ' αὐτῶν στρατιὰ τῶν Τούρκων, τεσσαράκοντα ὀκτώ μιλια, ἀπὸ δὲ τῆς θέσεως Βόρους, ἐνθα ἔλθοῦσα ἡ στρατιὰ αὐτῆ, ἐνδοθεῖται νῦν κατ' αὐτῶν, ὀκτὼ μιλια, τοῦ δὲ Ντιπακίου, ἐνθα εἶχον οἱ Τούρκοι οὗτοι φρουράν, ἑπτὰ περίπου μιλια. Κεῖνται δὲ καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ ἐχθρικαὶ θέσεις πρὸς ἀνατολὰς τῶν Μελάμπων.

Ὁ κατὰ τὸ 1821 πληθυσμὸς αὐτῶν ἀνήρχετο εἰς δύο χιλιάδας καὶ πεντακοσίας ἐξήκοντα ψυχάς, οἱ δὲ δυνάμενοι νὰ ὀπλοπορώσιν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες ἀνήρχοντο εἰς τετρακοσίους τριακόνας. Εἶχον δὲ δύο ὀπληροῦς τὸν Νικόλ. Μπαγιάρτην, καὶ τὸν Γεώργ. Φωτάκην.

Ὁ Ν. Μπαγιάρτης διετηρήθη ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ δύο μόνον ἔτη καὶ μῆνας τρεῖς. Μετὰ τὰς ἀλλοπαλίλους νίκας τῶν Ἑλλήνων, ἐσάλην παρὰ τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆ αἰτήσεϊ τῶν ὀθωμανῶν, ὁ Χουσεῖν Βέης, ὁ ἐν Μεσολογγίῳ εἶτα φωνεῖσθαι, ἔχων ὑπ' αὐτὸν ἑνδεκά χιλιάδας Ἀλβανῶν καὶ μετ' οὐ πολὺ ἕτερα ἐξ Ἀράβων στρατιὰ ἐκ δεκαπέντε χιλιάδων συγκριμένη πρὸς βοήθειαν τῶν Τούρκων τῆς Κρήτης· ὡς ἐκ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ βορρῆος ἐπελθόντος χειμῶνος, ἡ ἐπανάστασις περὶ τὰ τέλη τοῦ 1823, ἐξησθάνησε καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν ἠραιώθη ἐν πολλοῖς· μόνον δὲ διακεκριμένοι ὀπληροῦς ὑπὸ δεκάδων στρατιωτῶν ἀκολουθοῦμενοι περιήρχοντο ἐνοπλοὶ εἰς τὰ ὄρη, ἄχρις οὐ ἀνέλαβε πάλιν ἡ ἐπανάστασις καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐγενικεύθη καὶ ἐξηπλώθη ἐν ὅλῃ τῆς νήσου. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτῳ, ἦτο τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1824 τοῦ Χουσεῖν Βέη ἐπεροχομένου εἰς Μελάμπην, ὁ ὀπληροῦς Ν. Μπαγιάρτης συνελήφθη ἀπροόπτως, ὅστις καίπερ προσποιοῦμενος ὑποταγὴν δεινῆς ἐμαστιγῆθαι ὑπὸ τοῦ Χουσεῖν ἵνα μαρτυρήσῃ τοὺς ἀποδράσας καὶ ἔχοντας ὅπλα ἐκ τῶν Μελάμπων. Ὁ δὲ Γ. Φωτάκης ἐκφυγὼν τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ ἐξηκολούθει ὀπληροῦς ὡν καθ' ὅλην τὴν ἐμπόλεμον δεκαετιαν τῆς Κρήτης, μόνος συνεχίζων ἐν τῷ ἔργῳ του καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1841. Εἶναι δὲ παραδειγματικὴ καὶ θαυμασία ἡ εὐστάθεια καὶ πρὸς μαρτυρίαν τῶν ὀπλων ἀρνήσις τοῦ ὀπληροῦ Ν. Μπαγιάρτη, καθ' ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ τριακοσίῳ πενήκοντα ῥαβδισμῶν, ὅτε δύο ἐναλλὰξ ἐμάστιζον αὐτόν, καὶ ὡς νεκρὸς ἀπέθη ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδένα τῶν ἀποδράντων καὶ οὐδέν, οὐδένος ἐμαρτύρησεν ὄπλον.

Ἐνῷ λοιπὸν ἡ ὀθωμανικὴ στρατιὰ νύκτωρ ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον Βόρου, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μεγάλου Σαββάτου τὴν ἀλυσσον τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τὴν μαχίαν ἔλαβον κατὰ 2,560 ψυχῶν λάθρα ἐκεῖ ἐχάλκευε, καὶ ἐνῷ προὔτιθετο νὰ περιτυλίξῃ κατὰ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα καὶ καταπλάκωσῃ οὕτως εἰπεῖν, ὡς σμῆνος μελισσῶν ἐν τῇ κυψέλῃ, τὸ ἀνωτέρω πλῆθος τῶν Μελάμπων ἐντός τῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν τέλειον τῆς λειτουργίας, οἱ Μελαμπαῖοι ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς τοιαύτης κατ' αὐτῶν ἐπιδρομῆς διατελοῦντες, ἀφάθως καὶ ἀμερίμως ἐνησχαλοῦντο εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν ἔργα, καὶ ἐπειδὴ εἶχον ἀκροάσαντο πιστῆν ὅτι πάντως ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς τὸυλάχιστον χριστιανὸς ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων πέντε ἐπαρχιῶν, δι' ἃν διήλθεν ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐν αἰς νῦν διημερεῖται καὶ κατ' αὐτῶν ἐνεδρεῖται, νὰ σπεύσῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ τοὺς προειδοποιήσῃ, οὐ μόνον τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς ποιμένας, ζευγίτας καὶ ἄλλους καλλιεργητάς των δὲν ἀνεκάλεσαν — καὶ οἱ τοιοῦτοι δηλαδὴ οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς διωκυκτερούμενοι καὶ νῦν ἐν ἀποτελοῦσι τὰ πέμπτον τοῦ ὅλου τῶν Μελάμπων πληθυσμοῦ — ἀλλὰ καὶ προφυλακὴν μακρὰν ἐνὸς μιλίου τῶν Μελάμπων ἐθεώρουν περιττὸν διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον νὰ προτάξωσιν, ὥστε καθ' ἣν ὄραν οἱ ἐχθροὶ ἐσφρηλάτουν τὸν κατ' αὐτῶν πέλεκυν, οὗτοι κατεγίνοντο εἰς τὴν προπαρασκευῆν καὶ προστομασίαν διὰ τὴν εἰς αὐρίον μεγάλην τοῦ Πάσχα ἑορτήν. Κ' οἱ μὲν ἄνδρες ἔσφαττον τοὺς ἀμνοὺς, ἐξέκλειον τὸν κλίβανον διὰ τοὺς ἄρτους, αἱ δὲ σύζυγοι ἐλευκαίνον τὰ ἐνδύματα καὶ νυτρίπιζον τὸν οἶκον καὶ αἱ παρθένοι ἔλουον χαρίεσαι τὴν κόμην, καὶ ἔψαυον μειδιῶσαι τὰ στολῖδια τῶν ἑορτῶν καὶ τὰ τραγῆδια τοῦ ἐς αὐρίον χοροῦ Ἰλαρά καθ' ἑαυτὰς ἀνεπόλουν.

Ἐνῷ λοιπὸν οὕτως εἶχον παρ' ἐκατέρω τῶν ἐχθρῶν τὰ πράγματα, ἐν τῇ μεσημβρίᾳ τοῦ μεγάλου Σαββάτου, αἰφνης ἦλθεν εἰς Μελάμπην ὁ Γ. Φωτάκης, ἐπανακάμπτων ἐκ Μυλοποταμοῦ, ἐνθα πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε μεταβῆ πρὸς συνάντησιν τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν, ἣ, ὡς ἐλέγετο τότε τοῦ Κρητικοῦ συμβουλίου, προσκαλέσας δ' ἀμέσως τοὺς προκρίτους τοῦ χωρίου εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Τὴν προτεραίαν νύκτα ἦλθεν ἀνθρωπὸς τις εἰς τὴν Βουλὴν, ὅστις κατ' ἐπιφάνειαν τούρκος Μελίσης τὸνομα, λάθρα δὲ χριστιανὸς ὢν, εἶπε τοῖς βουλευταῖς ὅτι ὁ στρατὸς τοῦ Ἡρακλείου ἐτοιμάζεται νὰ ἐξέλθῃ τοῦ φρουρίου ἐπεσυσμῆως, ὅπως εἰσβάλῃ καθ' ἑνὸς τῶν ἐπαναστατημένων ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ ἐν τούτοις ἔλεγεν ὅτι ἠγνοεῖ καὶ κατὰ τίνας. Ἐπειδὴ δ' ἡμεῖς εὐρισκόμεθα εἰς τὰ πρόθυρα τῶν πρὸς νότον ἐπαναστατημένων, ἂν καὶ πενήκοντα μιλια μακρὰν τῶν Ἡρακλειωτῶν, τούτων τούρων, ἀνάγκη ὡμως νὰ λάβωμεν διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον κατάλληλα μέτρα. Συσκέψως δὲ γενομένης, ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ παραρχήματα προφυλακῆ ἐκ δέκα ἀνδρῶν, τρία μιλια μακρὰν τῶν

Μελάμπων παρὰ τὸν ποταμὸν τοῦ ἀγίου Γαλήνη ἦτοι εἰς τὸν Πέρον τοῦ Σκοίνου. Καὶ ἀμέσως ὁ Γρηγόριος Φωτάκης, εἰς τὸν ἀνετίθη ἡ ἐντολὴ αὐτῆ, παραλαβὼν τὸν Χριστοφόρον, τὸν Μάμαλον, τὸν Μπεργαδῆν, τὸν Μακρῆν, τὸν Φασιάτην κλ. ἔσπευσε καὶ κατέλαβε τὴν ὀριθεῖσαν σκοπιᾶν (εἰς τὸν Πέρον τοῦ Σκοίνου) περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ καθ' ἣν περίπου ὄραν ὁ ἐχθρικός στρατὸς προὔτιθετο νὰ ἐξέλθῃ τῆς δασώδους κοιλάδος, δύο ὥρας μακρὰν οὔσης, καὶ νὰ ζευξῆ κατὰ τῶν Μελάμπων. Πρὶν ὡμως ἡ προφυλακὴ αὐτῆ καταλάβῃ τὴν σκοπιᾶν, ὁ Γρηγόριος προνοῶν περὶ ἐνδεχομένης ἐξ ἀπάτης παρελάσεως τῶν ἐχθρῶν, καθότι ἤδυναντο καὶ ἐξ ἄλλου μέρους νὰ διέλθωσιν καὶ λαβῶν ὑπ' ὄψει τὴν ἀκαταμάχτην τῶν στοιχείων φύσιν, τούτέστι τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἔσπευσεν ἐνῷ οἱ προφυλακῆς ἤρχοντο νὰ καταλάβωσι τὴν ῥηθείσαν σκοπιᾶν καὶ ἦλθεν καὶ ἐξ ἄλλου μέρους νὰ διέλθωσιν καὶ ἄλλοι τρεῖς χιλιάδες ψυχάς, ἀχι στραβάγρα μαρ» «μωρέ, πῶς τὸ κατέχεις;» ἐρωτῶσιν οἱ ἄλλοι φύλακες «Μυρωδιὰ καπνοῦ ἔγροικεψα» ἀπαντᾷ ὁ Χριστοφόρος. Τούτου ταῦτα εἰπόντος, οἱ λοιποὶ φύλακες μεθ' ὀσμῆς καὶ ἐκστάσεως ἀπευκατῶν τι, εἶτε εἰς ἐχθρῶν, εἶτε ἐκ τῆς σκοπιᾶς νὰ σπεύσῃ ἐν τάξει νὰ ἀναγγεῖλῃ τούτῳ τοῖς ὀπληροῦσι, ὅπως μὴ ἀπροόπτως καταληφθῶσι τὰ γυναικόπαιδα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, οἱ δὲ ἄνδρες ὀπλισθῶσι πρὸς πόλεμον. Καὶ τῶν ἐν τῇ εὐστοχωτάτῃ τοῦ Γρηγορίου αὐτῆ πρόνοια ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τοῦ Δημητρίου ἐπαγρύπνησις καὶ ταχύτης ἔσωσεν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου ὀλέθρου δύο χιλιάδας ψυχῶν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν, αἰτινες ἄλλως ἀπώλοντο. Ἐν τούτοις καθ' ἣν ὄραν οἱ φύλακες κατελάμβανον τὴν ἐπὶ τοῦ βράχου σκοπιᾶν, οἱ ἐχθροὶ ἐτίθεντο εἰς κίνησιν καὶ προὔτιθεντο νὰ ζευξῶσιν ἵνα διέλθωσι πρὸ αὐτῶν, διαίρεθέντες εἰς δύο φαλαγγας, ὡς εἶχον προεχθιδάσει, ἐξ ὧν ἡ μία ἐκ πέντε χιλιάδων ὄφειλε νὰ διέλθῃ πρὸ αὐτῶν, ἡ δὲ ἕτερα ἐκ τριῶν χιλιάδων ἀνδρῶν πρὸς βορρᾶν καὶ δύο μιλια μακρὰν τούτων. Οἱ ἐχθροὶ ἐν τούτοις ἤρξαντο προχωροῦντες τὴν τρίτην μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὄραν κατὰ τῶν Μελαμπαίων, ὅτε μετὰ ὀδοιπορείαν δύο ὥρων φθάνοντες, ἦλθον, παρήλθον πρὸ τῆς σκοπιᾶς καὶ οὐδὲν ἔγνωσαν οἱ φύλακες περὶ αὐτῶν, καίπερ ἐν ἐργηρόσει διατελοῦντες.

Οἱ ἐχθροὶ ἐμπλησθέντες θράσους, ὡς ἐκ τῆς ἐπιτυχούς τοῦ στενοῦ διαβάσεως, ἐνθα πάντες ὑπόπτειον προσβολὴν ἀνθρώπου γαυριωάντες τὰς ὑπηρεσίας τῶν Μελάμπων· οἱ δὲ φύλακες ἠγνοκότες, καὶ ὄλως ἀνίδεοι τῆς τούτων διαβάσεως ὀπισθεν τῶν ἐχθρῶν ὑπολειφθέντες διετέλουν ἐν πλήρει ἀταραξίᾳ φρονούντες ὅτι ἀλανθαστῶς καὶ ἀκριβῶς ἐκπληροῦσι τὴν ἀνατεθείσαν αὐτοῖς ἐντολήν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἠγρύπνοντο οὗτοι, καὶ οὐ μόνον διηνεκῶς ἐργηγάρουν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐναλλάξ μετέβαινον,

τὰς λάφους, τὰς ὁδοὺς, καὶ τὴν παραλίαν μετὰ προσοχῆς περιορῶντες, οὐχ ἦτον ἀπέναντι τῆς κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ὀρηκτικῆς τοῦ βορρᾶ πνοῆς, ὡψηλὰ κερῆ ἀνυψώσης ἐκ τῆς ἐπὶ τὴν παραλίαν ἐφηπλωμένης πυκνῆς ἀμμου, τῆς φοβερᾶς ἠχοῦς ἣν ἐξέπεμπον αἱ περίε φάραγγες, τοῦ βρόμου τῶν κυμάτων, καὶ τοῦ βαθέος τῆς νυκτός σκότους, ἡ ἐπαγρύπνησις αὐτῆ τῶν φυλάκων ἤφανίζετο, καὶ πᾶσα ἀκουστικὴ καὶ διορατικὴ αὐτῶν δύναμις ἐξουδετεροῦτο καὶ ἀπεβάλλετο ἐντελῶς.

Ἐν τούτοις ἐνῷ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ Γ. Χριστοφόρος, ἠγέρθη ἵνα εἰς ἄλλην μεταβῆ θέσιν, αἰφνης ὀσμὴ καπνοῦ ἐρχομένη ἐκ τῶν οὐραγῶν τῶν Τούρκων, (καὶ τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀπέναντι θαυματούργον ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Γαλήνη), ἐπληξεν, οὕτως εἶπεῖν, τὴν ὄσφρσιν αὐτοῦ, ὅτε ἀμέσως ἤρξατο νὰ βαξ «οἱ Τούρκοι, γὰρ τὸν ἕνα Θεοῦ, ἐπέρασαν, καὶ μόνον, καὶ δὲν τοὺς εἶδαμε, ὄφου! ἦντα πάθαμε, ἐπήραμε ἡ τὸ λαμὸν μας τρεῖς χιλιάδες ψυχάς, ἀχι στραβάγρα μας» «μωρέ, πῶς τὸ κατέχεις;» ἐρωτῶσιν οἱ ἄλλοι φύλακες «Μυρωδιὰ καπνοῦ ἔγροικεψα» ἀπαντᾷ ὁ Χριστοφόρος. Τούτου ταῦτα εἰπόντος, οἱ λοιποὶ φύλακες μεθ' ὀσμῆς καὶ ἐκστάσεως ἀπευκατῶν τι, εἶτε εἰς ἐχθρῶν, εἶτε ἐκ τῆς σκοπιᾶς νὰ σπεύσῃ ἐν τάξει νὰ ἀναγγεῖλῃ τούτῳ τοῖς ὀπληροῦσι, ὅπως μὴ ἀπροόπτως καταληφθῶσι τὰ γυναικόπαιδα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, οἱ δὲ ἄνδρες ὀπλισθῶσι πρὸς πόλεμον. Καὶ τῶν ἐν τῇ εὐστοχωτάτῃ τοῦ Γρηγορίου αὐτῆ πρόνοια ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τοῦ Δημητρίου ἐπαγρύπνησις καὶ ταχύτης ἔσωσεν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου ὀλέθρου δύο χιλιάδας ψυχῶν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν, αἰτινες ἄλλως ἀπώλοντο. Ἐν τούτοις καθ' ἣν ὄραν οἱ φύλακες κατελάμβανον τὴν ἐπὶ τοῦ βράχου σκοπιᾶν, οἱ ἐχθροὶ ἐτίθεντο εἰς κίνησιν καὶ προὔτιθεντο νὰ ζευξῶσιν ἵνα διέλθωσι πρὸ αὐτῶν, διαίρεθέντες εἰς δύο φαλαγγας, ὡς εἶχον προεχθιδάσει, ἐξ ὧν ἡ μία ἐκ πέντε χιλιάδων ὄφειλε νὰ διέλθῃ πρὸ αὐτῶν, ἡ δὲ ἕτερα ἐκ τριῶν χιλιάδων ἀνδρῶν πρὸς βορρᾶν καὶ δύο μιλια μακρὰν τούτων. Οἱ ἐχθροὶ ἐν τούτοις ἤρξαντο προχωροῦντες τὴν τρίτην μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὄραν κατὰ τῶν Μελαμπαίων, ὅτε μετὰ ὀδοιπορείαν δύο ὥρων φθάνοντες, ἦλθον, παρήλθον πρὸ τῆς σκοπιᾶς καὶ οὐδὲν ἔγνωσαν οἱ φύλακες περὶ αὐτῶν, καίπερ ἐν ἐργηρόσει διατελοῦντες.

Ἐν δὲ τῇ διακοπῇ λάμψις μικρὰ καὶ ἀκαριαία ἐχύθη ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, προήλθε δ' αὐτῆ ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν πετάλων τῶν τοῦ ἐχθροῦ ἀλόγων πρὸς τοὺς λίθους τοῦ ποταμοῦ, προκατελημμένος δὲ ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ καπνοῦ, ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ τὸ τοιοῦτον, ὅτι δηλαδὴ τὴν στίβαν ἐκπέμπουσιν ἐκ τῆς προστριβῆς τὰ πέταλα, καὶ ἐν τῷ ἄμα ἐπανακάμπτων ἐκάλεϊ καὶ τοὺς λοιποὺς πρὸς τὸν ποταμὸν. Φθασάντες δὲ οὗτοι, καὶ πρὸς τὴν ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην στραφέντες εἶδον ἀληθῶς ἐκεῖ τοὺς τῶν ἐχθρῶν οὐραγούς, βλέποντες δὲ ὅτι ἡ θέσις αὐτῶν εἶναι στενόχωρος καὶ δεινῆ, καθ' ὅτι οὔτε πρὸς δυσμάς, ἐνθα ἐλαύθη ὁ ἐχθρὸς ἀποφράσσει τὴν διόδον αὐτῆς, οὔτε ἐξ ἀνατολῶν, ὅθεν ἤρχετο, οὔτε πρὸς βορρᾶν, ἐνθα ἡ ἕτερα φαλαγγὶς τοῦ ἐχθροῦ παρήλαυνε, τοῖς ἦτο ἀδύνατον νὰ

διέλθωσιν, ἴσταντο ἐκπληκτοὶ ἐπὶ μικρὸν ἄλλα ἐξ ἄλλου γινώσκοντες ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ καὶ μίᾳ στιγμῇ ἀναβολῆς μεγάλῃς ἦδη στοιχίσει, ἤρξαντο νὰ πυροβολῶσιν ἐν τάξει κατ' αὐτοῦ. Οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται τῆς οὐραγίας ἐκπλαγέντες ἐκ τούτου ἦλθον εἰς σύγχυσιν καὶ ταραχὴν, ἀλλ' ἐν τῷ ἄμα ἐστρεψαν τὰ ὄπλα κατ' αὐτῶν. Πλὴν ὀρχηγὸς τῆς οὐραγίας Μπραζέρης τοῦνομα, ἐλθὼν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἐπέβαλε σιγὴν τοῖς πασίν ἵνα μὴ ἡ θύρα, ἣν ἐπιδιώκει, ἐνοήσῃ τι. Ἐμποδίσας δ' οὕτω τὸν κατὰ τῆς φυλακῆς ἀντιπροβολισμόν, ἀνέλαβε τὴν καταδίωξιν μετὰ διακοσίων ἰππέων καὶ πεζῶν. Οἱ φύλακες δὲ τραπέντες εἰς φυγὴν, μετ' ἀγωνίας καὶ κόπου ἦλθον ἀπέναντι τῆς μάνδρας ἐκείνης, ἐφ' ἣς, ὡς ἐρρήθη, ὁ Δημήτριος, κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γρηγορίου, ὄφειλε νὰ ἐφοδεύῃ καὶ νὰ ἐπαγρυπνῆ μετὰ προσοχῆς. Καὶ ἀμέσως ὁ Γρηγόριος ἤρξατο νὰ πυροβολῇ πρὸς τὴν μάνδραν καὶ μεθ' ὄσης ἠδύνατο φωνῆς νὰ λέγῃ πρὸς τὸν Δημήτριον «γλάκα, μωρὲ Δημήτρη, νὰ πῆς τοῦ Καπετάνιο πῶς ἔρχονται οἱ Τούρκοι, γροικᾶς το; ἀντε γερὰ γερὰ.» Τούτο δὲς, τρεῖς καὶ πολλαῖς μετὰ συχνοῦ πυροβολισμοῦ ἐπανελάμβανε συγῶν αὐτόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπόστασις ἐκ τοῦ λόφου Εὐλομαχαίρη, ἐνθα ἴσταντο οἱ φύλακες, ἀχρι τοῦ λόφου Λαυραυοῦ, ἐνθα ἔκειτο ἡ μάνδρα, ἦτο ἀπομακρυσμένη καὶ ἐπειδὴ ἡ βοή τοῦ πνεόντος βορρᾶ καὶ τοῦ μεταξὺ ὀρηκτικῶς διαρρέοντος ποταμοῦ ἐξήρχετο δυνατῆ, οὔτε ἡ φωνή, οὔτε οἱ πυροβολισμοὶ διεκρίνοντο ἀπὸ τῆς μάνδρας ἐκείνης· ὁ δὲ Δημήτριος ἐφύλασσε μὲν μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπέτηρει ἐκτὸς τῆς μάνδρας, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδένος προδιδόντος κακῶν τι ἀντελαμβάνετο, καὶ ἐπειδὴ ἀνεμνήσθη ὅτι ἡ νύξ ἐκείνη ἦτο ἡ τοῦ Πάσχα νύξ καὶ ὅτι ἐλήλυθεν ἡ τῆς ἀναστάσεως ὥρα, εἶπε καθ' ἑαυτόν, καιρὸς νὰ φάγωμεν, ὥστε τέμνων τὸν ἀνόν, δνεῖχεν ἐψημένον, ἔφαγε καὶ οἶνον ἐπιε καὶ ἠύφρανθη. Εἶτα ἐλθὼν ὅπου τὴν ἐκεῖ πεφυτευμένην εἰλακὴν καὶ λαβῶν ἕνα τῶν κλώων αὐταῖς ταῖς χερσίν, ἐχόρευε καὶ ἐτραγῶδει μόνον σύντροπον ἔχων τὸν κλῶνα τῆς ἐλαίας.

(Ἐπιτελεῖται συνέχεια.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Τῶν μεγάλων ἀθλῶν τῆς Ἐθνεγερσίας οἱ Διάσχοροι αἰδοὶ ὑπέστησαν κοινὸν τὸ κτύπημα, ὅπως κοινῶν ἔσχον τὴν ὀδύνην, τὴν δάφνην, καὶ τὴν ἐφήμερον χαρὰν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀπέθανεν ὁ πρῶτος ἐπέζησεν ὁ δεύτερος. Ὑπάρχουσιν ὡμως ζῶντες οὗτω πεπληρωμένοι θλίψεως καὶ πικρίας, ὥστε μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἠτένιζέ τις πρὸς τὴν λήθην τοῦ θανάτου καὶ τὴν ποθεινὴν ἀνακούφισιν. Εὐγενῆς ὑπαρξίς, ἐπὶ μακρὸν βιώσασα ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἤφρανίσθη ἀκαριαίως, χωρὶς νὰ δοκιμασθῆ τὰς

ὀδύνας τῆς νόσου καὶ τοῦ θανάτου τὰς ἀγωνίας. Ἴσως λογίζεται ἄσθενες τῆς Μοίρας εὐεργέτημα ὁ ἀμεσὸς θάνατος· τοιοῦτον ὡμως προνόμιον ἀποτίνουσιν ἀδράς οἱ ἐπιζῶντες ἀχθόμενοι ἐὰν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παλαιώσῃ διὰ τῆς σταργῆς πρὸς τὸν ἀκούραστον τῆς ἀνθρωπότητος δῆμιον καὶ νὰ μαρτυρήσῃσι διὰ τῆς ἀφοσιώσεως περὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενούς, τὴν ἀπειρον ἀγάπην, τὸ σέβας, τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆν.

Ὁ δὲ κρίνωσιν ἄλλοι ἀρμοδιώτεροι τὸν Γεώργιον Παράσχον, ὡς τέκνον τῆς Μούσης καὶ ἐργάτην τοῦ πνεύματος. Ἀρκεῖ δι' ἡμᾶς νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὴν Χίον ἐν μέσῳ τῶν κεραυνῶν τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν αἱμάτων τῆς τρομερωτέρας τῶν σφαγῶν. Τὸ οὖς τοῦ βρέφους ἐπληξεν ὁ στεναγμὸς, καὶ ἐθῆλασε γάλα, ὅπερ διωχέτευσεν εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ τὸ μῖσος κατὰ τῆς τυραννίας καὶ τὸν ἔρωτα τῆς Ἐλευθερίας. Τὸ βρέφος, φερόμενον εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς ἐπιζησάσης μητρός του, ὤμοσεν ὄρκον νὰ ἐκδικήσῃ τὰ ἀδελφὰ του νήπια, αἵτινα ὁ Μωαμεθανὸς Ἡρόδης εἶχε σφάζει καὶ ῥίψει εἰς τὴν αἵματόβρεκτον γῆν τοῦ Κάστρου καὶ τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ. Τὸ βρέφος ἐγένετο ἐφηβὸς καὶ ὁ ἐφηβὸς ἀνὴρ. Ἐλαβε τότε ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Μούσης δεινοὺς ὀστούς καὶ δι' αὐτῶν κατετόξευσεν, ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ ξυμάτος, τὴν τυραννίαν καὶ τοὺς τυράντους, τηρητῆς τοῦ ὄρκου, δν τὸ γαλακτώδες στόμα τοῦ νηπίου ὤμοσεν εἰς στιγμὴν τρόμου καὶ καταστροφῆς. Δὲν ἠτύχησεν, εὐζωνος νεανίας, νὰ σφάζῃ καὶ αὐτὸς τοὺς βαρβάρους ἐχθροὺς τοῦ Γένους. Ἡτύχησεν ὡμως νὰ γνωρίσῃ τοὺς Ὀμηρικοὺς ἄνδρας, νὰ διαλεχθῇ πρὸς τοὺς Τουρκομάχους, νὰ προκαλέσῃ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων καὶ ἀπερίττων ἀνδρῶν τὴν ἀγάπην, καὶ παράπλευρον τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν ἐργατῶν τοῦ ζήφους καὶ τοῦ δαυλοῦ νὰ τάξῃ, ὁ Γεώργιος Παράσχος, τοῦ μεγαλοφουοῦ Καλέττη τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην.

Ἄλλ' ὁ εὐγενέστατος κληρὸς, ὁ λαχὼν εἰς τὸν ἀνδρα, ἦν νὰ ψάλλῃ τὸν πολυῦμνητον ἀγῶνα. Ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ ἀπεδύθησαν εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον, καὶ ὁ ἀδελφὸς του μετ' αὐτὸν προσέθηκε διὰ τῶν στίχων του χλοερὰ φύλλα εἰς τὴν αἰθιβαλῆ δάφνην τὴν σκέπουσαν τὸν Ἀγῶνα. Παρὰ τοὺς φθόγγους ἀρρενωποῦς ποιήσεως ἠκούοντο ἐνίοτε καὶ πένθιμοι στεναγμοί, οὓς τὰ τραυματισθέντα αἰσθήματα ἀπέσπων ἀπὸ λύρας ποθοῦσης νὰ μέλπη διαρκῶς ἀγῶνας καὶ τρόπαια. Ἐνίοτε ὁ ραψωδὸς ἐμίγνυε τὴν βόην τοῦ πολεμικοῦ ξυμάτος πρὸς τὴν τρυφερότητα τοῦ πάθους, καὶ στίχοι, εἰς τὴν λατρείαν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἔρωτος ἀφιερῶμενοι ὠλισθαίνον τότε ἀπαλῶς ἀπὸ τῶν χορδῶν τῆς κινύρας του. Διὰ τῶν ἀσμάτων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀπορροιαθέντος ἀδελφοῦ του ἐτραφῆ ὀλόκληρος γενεά, διὰ δὲ τοῦ θανάτου του, ἐσιώπησε φωνὴ ὑμνήσασα, κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως αὐτῆς, τὸ μέγα ἔργον οὐτινος ἀξίος ἐγένετο μέτοχος διὰ τοῦ παραφόρου πάθους

μεθ' οὗ τὸ ἡγάπησε καὶ τῆς ἐμπνεύσεως, μεθ' ἧς τὸ ἔψαλλε.

Ἀνεπαύθη ἤδη διαφυγὴν ἀκαριαίως μερίμνας καρδιοδόρους καὶ λυτρωθεὶς ἀπὸ σκέψεων ἀλγεινῶν. Ἐπὶ ἐλαφρὸν τὸ χῶμα τοῦ τάφου του. Τὸν ἐπόνεσεν εὐκρινῶς ἡ κοινωνία, ἡ καλῶς γνωρίσασα καὶ βαθέως τιμῆσασα τὰ σπάνια αἰσθήματα αὐτοῦ. Τὸν πικρὸν κληρὸν, ὅστις ὑπελείφθη εἰς τὴν φιλίαν ἀνεπαρκῶς ἴσως ἐπλήρωσεν αὐτῇ. Τὸ θερμὸν δάκρυ, τὸ καταλείβειν παρὰ τὸ φέρετρον καὶ τὸν τάφον του, ὑπῆρξεν ὅ,τι πολυτιμότερον καὶ ἀγνόητον εἶχε νὰ προσφέρῃ ὑπὲρ τῆς μνήμης του ἡ πάσχουσα φιλία. Βεβαίως ἡ ψυχὴ του ἐδέχθη προθυμῶς τὸν φόρον, τὸν τόσῃ πλούσιον ἐν τῇ πενίᾳ καὶ τῇ ψιλοτάτῃ αὐτοῦ. Ἐτάφη μὲ τὴν φουσταγιῆται, ἧς εἶχεν ἀπομεινεί οὐ κομψότερος καὶ ἀρεμιανιώτερος ἀντιπρόσωπος ἐν Ἀθήναις, τὸ δὲ κυανόλευκον χρῶμα τοῦ φερέτρον του ὑπῆρξεν ἡ ἐσχάτη συμβολικὴ παράστασις τῶν πόθων τοῦ τεθνεώτος καὶ τῶν παλμῶν καρδιάς Ἑλληνικῆς βαγείσης ἐν τῇ πάλῃ, ἀλλ' ὑπερηφάνου καὶ εὐγενεστάτης.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΑΓΑΝΕΑΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ—ΜΥΘΟΙ—ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΕΣ

ΥΠΟ

ΦΩΤΙΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (ΦΩΤΑΚΟΥ)

(πρώτου ὑπασισταῦ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη)

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ

ΣΤ'

Ἐνας χωρικός ἦτον ἄρρωστος. Ἡ δὲ γυναῖκά του τὸν ἠρώτησε καὶ τοῦ εἶπε: «Ἄνδρα, πεθαίνεις; δὲν μ' ὀρμηγεύεις ὅπου μὲνῶ ὀπίσω τί νὰ κάμω;» ὁ ἄρρωστος ἀπεκρίθη: «Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν Χάρον, θέλεις τὴν συμβουλὴν μου; Νὰ παντρευθῆς, νὰ πάρῃς ἄνδρα φρόνιμον, νὰ μαζώξῃς τὰ ζωντανά, καὶ τὰ ἄλλα πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, νὰ ζήσῃς. Καὶ διὰ τὰ ἦναι τοιοῦτος, πρέπει νὰ ἦναι πενήντα χρόνων» ἡ δὲ γυναῖκά του ἀπεκρίθη: «Ἄν πάρω δύο ἄνδρας ἀπὸ εἴκοσι πέντε χρόνων τὸν καθέναν δὲν ἔχουν τὰ αὐτὰ χρόνια;» Τότε ὁ ἄρρωστος ἐνόησε ποῖον τόπον εὐρίσκει ἡ συμβουλή του εἰς τὸν νοῦν τῆς γυναίκος του, καὶ ἀμέσως ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν του ἀλλοῦ καὶ ἀπέθανε.

Τὸ φρονιμώτερον εἶναι νὰ μὴν συμβουλεύῃ κανεὶς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν τὸν ἀκούουν.

Ζ'

Τὸ φεῖδι καὶ ὁ κάβουρας ἐχθρεύονται μετὰ τῶν τῶν ὁ μὲν κάβουρας δαγκώνει τὸ φεῖδι κοντὰ εἰς τὸν λαμῶν, κρατεῖ πολλὴν ὄραν κλειστὴν τὴν δαγκουῶν του, ἔως ὅτου τὸ φεῖδι ψοφῇ, τὸ δὲ φεῖδι πάλιν

κουλουριάζει τὸν κάβουραν ὀλόγουρα, τὸν σφίγγει τόσον δυνατὰ, ὥστε τοῦ ἐκβάλῃ τὸ ἐπάνω λέπι του, τὸ ὅποσον οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν γουρτουῖρα, καὶ ἔπειτα τὸν τρώγει. Διὰ νὰ παύσουν λοιπὸν τὴν ἐχθρὰν τῶν, ἀπεφάσισαν νὰ γείνουν φίλοι καὶ κουμπάροι καὶ ἔγειναν. Ἐκτοτε δὲ ἐπεριπατοῦσαν πάντοτε μαζύ. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἔτυχε νὰ νυκτώσουν κοντὰ εἰς τὴν τρύπαν τοῦ φειδιοῦ. Τὸ δὲ φεῖδι ἐπίβουλον εἰς τὴν φιλίαν τοῦ ἐσυλλογίσθη νὰ θανατώσῃ τὸν κάβουραν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐβῆκεν μέσα εἰς τὴν φωλεὰν διὰ νὰ ξενυκτίσῃ, τὸ φεῖδι ἐπερικύκλωσε τὸν κάβουραν καὶ ἤρξισεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ τὸν σφίγγῃ. Ὁ δὲ κάβουρας ἀν καὶ ἐτέντωνε τὰ πόδια του, ὅμως στενωχωρούμενος εἶπε πρὸς τὸ φεῖδι: «κουμπάρε, μὴ μὲ σφίγγῃς τόσον πολὺ, διότι με θανατώνεις!» τὸ δὲ φεῖδι τοῦ εἶπε: «ὄνειρεύομαι κουμπάρε, καὶ μὴν φοβάσαι», καὶ ἐξηκολούθη νὰ τὸν σφίγγῃ. Ἰδὼν δὲ ὁ κάβουρας, ὅτι δὲν γλυτόνει, διὰ νὰ σωθῇ αὐτὸς καὶ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὴν ἀπιστίαν τοῦ φίλου του, ἐπροσποικῆθη ὅτι ἔχει ἕνα μυστικὸν νὰ τοῦ εἴπῃ, τὸ ὅποσον θὰ τοῦ ἦναι πολὺ ὠφέλιμον, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν τὸ ἀκούσῃ κανένας ἄλλος, νὰ πλησιάσῃ τὸ κεφάλι του εἰς τὸ στόμα του. Τὸ δὲ φεῖδι χωρὶς καμμίαν ὑποψίαν ἐπλησίασε, καὶ ὁ κάβουρας ἀμέσως ἐδάγκασε τὸ κεφάλι τοῦ κουμπάρου μὲ πολλὴν δύναμιν, τὸ δὲ φεῖδι ἀπὸ ἐτινάχθη ἐπάνω, κάτω, ἐπὶ τέλους ἐψόφησεν. Ἐπειτα ὁ κάβουρας τὸ ἔσυρεν ἔξω ἀπὸ τὴν τρύπαν τοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ἐξάπλωσε ἴσα ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τοῦ εἶπε: «Ἄ! κουμπάρε μου, ἂν ἦσουν ἔτσι ἴσως καθὼς εἶσαι τώρα, καὶ νὰ μὴν ἔβλεπες ὄνειρά» τα, δὲν ἐπέθαινες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.»

Θ'

Ἐνας χωρικός ἔχασε τὸν γαϊδάρὸν του καὶ τὸν ἐγύρευεν εἰς τῆς βόχαις τῶν βουνῶν τραγουδῶντας. Ἐνας δὲ ὀδοιπόρος τὸν ἀπάντησε καὶ τὸν ἠρώτησε: «τί γυνεῖς; Τὸν γαϊδάρὸν μου ἔχασα.» «Καὶ τραγουδεῖς;» «Ἐγὼ ἐλπίζω νὰ τὸν εὕρω πίσω ἀπὸ τὴν βόχιν, εἰδεμὴ, θὰ ἀκούσῃς μυρολόγια». Κατόπιν τὸ ἐγγόνι τοῦ χωρικοῦ τοῦ ἐφώνησε: «Παπού! Ἐλα πίσω, αὐτὸ εὕρηκαμεν τὸ γαϊδοῦρι.» Δὲς το, τοῦ εἶπε, καὶ ῥίψε του ἄχυρα, διότι ἐγὼ τώρα ὅπου ἐβγήκα θὰ γυρεύω!»

Ι'

Ἐνὸς ἄλλου χωρικοῦ ὁ λύκος ἔφαγε τὸ γαϊδοῦρι του, καὶ ἐφύλαττε τὸ σαμάρι. Ἐνας στρατολάτης τὸν ἐρώτησε: «τί κάμνεις ἐδῶ, μπάρμπα;» «Ἄν ὁ λύκος, εἶπεν, ἔφαγε τὸ γαϊδοῦρι μου, φυλάττω τὸ σαμάρι μὴν πάθω τὰ χειρότερα.»

ΙΑ'

Χωρικοί τινες ἐπῆγαν εἰς τὸν Πύργον τῆς Ἡλίδος διὰ νὰ ἀγοράσουν ἀλάτι. Εἰς

1 Τὸν μῦθον τοῦτον εἶπεν ὁ Θ. Κολοκοτρώνης εἰς τοὺς Ἑλληνας κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πολιουρίας τῆς Τριπόλεως. Τὸ φεῖδι εἶναι οἱ Τούρκοι, ὁ δὲ κάβουρας οἱ Ἕλληνας.

τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀγοράσαν ἕνα σφακτὸν νὰ τὸ ψήσουν, καὶ ἔστειλαν ἕνα σφάκτρον τῶν εἰς τὸ χωρίον Κακοῦρι νὰ ζητήσῃ ἀλάτι διὰ νὰ ἀλατίσουν τὸ σφακτόν. Ἀφοῦ δὲ ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον εὗρε μίαν γερόντισσαν, τὴν ἐχαίρετις, καὶ τῆς ἐζήτησεν ἀλάτι. Ἡ δὲ γερόντισσα τὸν ἐρώτησε πῶθεν ἐρχεται καὶ τί ἔχουν φορτωμένα τὰ ζῶα τῶν τότε αὐτὸς μόλις ἐπρόφερε ἀλάτι, καὶ ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν του ἔγεινεν ἄφαντος.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Συνεχίσει τὸν σελ. 59).

Ὁ νεαρός ἡμῶν ἦρος ἀφέθη τότε εἰς τὴν τύχην του, προσεπάθησε δὲ ν' ἀπασχολήσῃ τὸ πνεῦμά του διὰ τῆς λαμπρᾶς θεᾶς, ἧτις μαγευτικώτερα ἔτι ἠνοίγετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὅτε ὁ χωρικός ὠδήγησεν αὐτὸν πεντήκοντα περίπου βήματα ὑψηλότερον. Ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου τινός, εἰς ὃν ἀπέληγε διακλάδωσις τῆς τῶν Σουαβικῶν Ἀλπεων ἐκτενέστατον δὲ πανόραμα ἐξετυλίχθη τότε πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν τοῦ Γεωργίου, ἔχον τοιαύτην ἐπιβλητικὴν ἀποψιν καὶ παρουσιάζον τὸσον εὐάρεστον κράμα χρωμάτων, ὅτι τὸσον θαυμασίαν καλλῶν, ὥστε ἐπὶ τινα χρόνον ἔμεινεν οὗτος ἐν ἐκστάσει. Ὅταν αἰσθάνηται τις τὰς καλλῶνας τῆς φύσεως, καὶ ἂν δὲν ἀναβῇ εἰς τὰς Ἑλβετικές Ἀλπεις καὶ τὰς ὑψηλὰς αὐτῶν κορυφὰς ἢ εἰς τὰς κοιλάδας τοῦ Ραϊγκάου, ἀρκεῖ ν' ἀναρριχηθῇ ἐπὶ τῶν Σουαβικῶν Ἀλπεων διὰ ν' ἀποκομίσῃ τὰς εὐαρεστοτάτας ἀναμνήσεις.

Ἄς φαντασθῇ τις ἄλλω ὀρέων, ἧτις ἐξαφανίζονται εἰς μεμακρυσμένην καὶ σχεδὸν ἀπόστατον εἰς τὸ βλέμμα ἀπόστασιν καὶ ἡ ὁποία μεγαλοπρεπῶς φωτιζομένη παρουσιάζει πάσας τὰς χροιάς ἀπὸ τοῦ γλυκυτέρου φαιοῦ καὶ τῆς ὑποκυάνου τοῦ οὐρανοῦ βαφῆς, μέχρι τοῦ βαθέος πρασί-νου τῶν ἐγγυτέρων ὀρέων. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν αὐτῶν τὸ βλέμμα ἀνακαλύπτει ἀναριθμήτους πύργους καὶ φρούρια ἰστάμενα ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων ἐκείνων, ὡς φρούρια, καὶ δεσπόζοντα τῆς χώρας. Σήμερον οἱ πύργοι τῶν φουριῶν τούτων εἰσι κατηρειπωμένοι, αἱ ὑψηλαὶ αὐτῶν θύραι τεθραυσμέναι, οἱ δὲ βαθεῖς χάνδακες πεπληρωμένοι ὑπὸ ἐρείπιων καὶ βρύων αἱ μεγάλοι στοαί, ἐν αἷς ἀντῆχουν ἄλλοτε περιχαρεῖς φωναί, σιγῶσι σήμερον· ἀλλὰ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γεώργιος ἴστατο ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ Μπλαμπύρεν, μέγας ἀριθμὸς τῶν πύργων τούτων ἴσαντο εἰσέτι ὄρθιοι, ἐν πάσῃ τῇ λαμπρότητι αὐτῶν ἐκτεινόμενοι, ὡς γραμμὴ ἀνδρείων πολεμιστῶν μετὰ τῶν δύο κολοσσῶν τοῦ Στάουφεν καὶ Χοχενδλλερν.

Ἐκεῖ ὀπίσω μετὰ τὴν ἀνατολῆς καὶ νότου εἶναι τὸ Ρόσβεργ' εἰς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἀλλ' ἐγγύτερον ἡμῶν, ἡ ὀδοιπορὴ ἐκείνη σειρά τῶν βράχων εἶναι τὰ ὑψώματα τοῦ Οὐράχ. Ἐκεῖ, ὀλίγον πρὸς δυσμὰς, εἶναι ἡ Ἀχάλμη, πλησίον δ' ἐκεῖ εὐρίσκονται οἱ βράχοι τῆς Λιχτενστάιν, ἀλλὰ δὲν φαίνονται ἐντεῦθεν.

Ἐκεῖ λοιπὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γεώργιος, βυθίζων τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἔσπερινὴν ὀμίχλην, ἐκεῖ, ὅπου τὸ μικρὸν ἐκεῖνο νέφος ἐρίπταται, ἐν τῷ ἐρυθρῷ λυκόφωτι, ἐκεῖ πάλλεται δι' ἐμὲ μία πιστὴ καρδιά ἴσως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ἐπαλξῶν τοῦ πύργου στρέφει καὶ ἐκείνη τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, πρὸς τὰ ὄρη ταῦτα καὶ ἴσως καὶ πρὸς τούτους ἐδῶ τοὺς βράχους. Ἄς χαίρεισθῃ αὐτὴν ἐκ μέρους μου ἡ ἔσπερινὴ αὐρα καὶ εἴθε τὰ ῥόδινα ταῦτα νέφη ν' ἀναγγείλωσιν αὐτῇ τὴν προσέγγισίν μου!

Ἄνωτέρω ἐκεῖ βλέπετε τὴν προεξοχὴν ἐκείνην; εἶναι τὸ Τέκ' οἱ δούκες ἡμῶν ὀνομάζονται δούκες τοῦ Τέκ' εἶναι δὲ καλὸν καὶ στερεὸν φρούριον. Στρέψατε τὰ βλέμματά σας πρὸς τὰ δεξιὰ· τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο καὶ ἀπόκρημον ὄρος ὑπῆρ-

βλέμμα αὐτοῦ ἐπλανᾶτο ἀπὸ ὑψώματος εἰς ὑψώμα. Πόσον αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ κλιτύες αὐταὶ τῶν ὀρέων μετὰ τῶν βράχων καὶ πύργων αὐτῶν εἰσιν ἐπιβλητικαί! Ὅταν στραφῶ πρὸς τὰς κοιλάδας τοῦ Νέκαρ ἐκεῖ κάτω, ὅποιαν γοητευτικὴν παρουσιάζουσιν εἰς τὸ ὄφθαλμὸν ἀποψιν οἱ χαίρειντες ἐκεῖνοι λόφοι, οἱ γήλοφοι ἐκεῖνοι καὶ οἱ ἀμπελώνες, αἱ εὐφοροὶ ἐκεῖναι κοιλάδες διαρρέομεναι ὑπὸ χαίρειντων ποταμίων καὶ ρυακίων καὶ ἔπειτα ὁ γλυκὺς οὐρανὸς καὶ ἡ εὐρωστος καὶ καλοκάγαθος φυλὴ τῶν κατοίκων!

Μάλιστα, εἶπεν ὁ χωρικός εἶναι ὠραία χώρα· ἀλλ' αὐτὸ, τὸ ὅποσον βλέπετε, δὲν εἶναι τίποτε· πρέπει νὰ ἴδῃτε κάτωθεν τῆς Στουτγκάρδης τὴν κατωτέρω χωρῶν· εἶναι ὅ,τι μαγευτικόν, κατὰ τὸ θέρος, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀνοιξιν νὰ κολληθῆσθαι τις τὸν ῥοῦν τοῦ Νέκαρ. Πόσον ὠραῖοι καὶ πλούσιοι εἶναι οἱ ἀγροί, πῶς ἡ ἀμπελος καλύπτει τὰ ὄρη διὰ τοῦ πρᾶσι-νοῦ φυλλώματός της καὶ πόσα ἀκάτια ἀναπλέουσι καὶ καταπλέουσι τὸν Νέκαρ! Πόσον εὐτυχεῖς εἶναι οἱ κάτοικοι ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν! αἱ κόραι εὐθυμῶνται ἀδου-σιν ὡς κορυδαλλοί!

Αἱ κοιλάδες βεβαίως τῆς Ῥέμς καὶ τοῦ Νέκαρ εἶναι ὠραιότεραι, ὑπέλαθεν ὁ Γεώργιος· ἀλλὰ καὶ ἡ κοιλάς αὕτη, ἧτις ἐκτείνεται πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν καὶ τὰ περιστοιχίζοντα ἡμᾶς ὑψώματα ἔχουσιν ἐπίσης ὄλως ἰδιαιτέρον τι θέληματρον. Πῶς ὀνομάζονται οἱ πύργοι ἐκεῖνοι, οἱ περιστεφόντες τὰς κορυφὰς; εἰπέ μοι, πῶς καλοῦνται τὰ μεμακρυσμένα ἐκεῖνα ὄρη; Ὁ χωρικός παρετήρησε προσεκτικῶς τὴν χώραν καὶ εἶδε τὴν τελευταίαν σειρὰν τῶν βράχων, ὅτινες ὑψοῦντο ἐν τῇ ὀμίχλῃ εἰς ἀπόστασιν ἀπρόσιτον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν.

Ἐκεῖ ὀπίσω μετὰ τὴν ἀνατολῆς καὶ νότου εἶναι τὸ Ρόσβεργ' εἰς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἀλλ' ἐγγύτερον ἡμῶν, ἡ ὀδοιπορὴ ἐκείνη σειρά τῶν βράχων εἶναι τὰ ὑψώματα τοῦ Οὐράχ. Ἐκεῖ, ὀλίγον πρὸς δυσμὰς, εἶναι ἡ Ἀχάλμη, πλησίον δ' ἐκεῖ εὐρίσκονται οἱ βράχοι τῆς Λιχτενστάιν, ἀλλὰ δὲν φαίνονται ἐντεῦθεν.

Ἐκεῖ λοιπὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γεώργιος, βυθίζων τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἔσπερινὴν ὀμίχλην, ἐκεῖ, ὅπου τὸ μικρὸν ἐκεῖνο νέφος ἐρίπταται, ἐν τῷ ἐρυθρῷ λυκόφωτι, ἐκεῖ πάλλεται δι' ἐμὲ μία πιστὴ καρδιά ἴσως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ἐπαλξῶν τοῦ πύργου στρέφει καὶ ἐκείνη τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, πρὸς τὰ ὄρη ταῦτα καὶ ἴσως καὶ πρὸς τούτους ἐδῶ τοὺς βράχους. Ἄς χαίρεισθῃ αὐτὴν ἐκ μέρους μου ἡ ἔσπερινὴ αὐρα καὶ εἴθε τὰ ῥόδινα ταῦτα νέφη ν' ἀναγγείλωσιν αὐτῇ τὴν προσέγγισίν μου!

Ἄνωτέρω ἐκεῖ βλέπετε τὴν προεξοχὴν ἐκείνην; εἶναι τὸ Τέκ' οἱ δούκες ἡμῶν ὀνομάζονται δούκες τοῦ Τέκ' εἶναι δὲ καλὸν καὶ στερεὸν φρούριον. Στρέψατε τὰ βλέμματά σας πρὸς τὰ δεξιὰ· τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο καὶ ἀπόκρημον ὄρος ὑπῆρ-

ξεν ἄλλοτε ἡ ἔδρα ἐνδόξων αυτοκρατόρων· εἶναι τὸ Χοχενστάουφεν.

Ἄλλὰ πῶς ὀνομάζεται ὁ ὑψώμενος ἐκεῖ πλησίον πύργος; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος· ἰδὲ πῶς ἀντανακλάται ὁ ἥλιος ἐπὶ τῶν λευκῶν ἐκείνων τειχῶν, πῶς δὲ αἱ ἐπαλξῆς ἐκεῖναι φαίνονται βυθίζομεναι ἐντὸς χρυσοῦ ἀτμοῦ καὶ πῶς οἱ πύργοι ἐκεῖνοι λάμπουσιν ἐξ ἐρυθρᾶς λάμπσεως!

Εἶνε τὸ Νούφεν, κύριε, ἄλλο ἰσχυρὸν φρούριον, μέλλον νὰ παράσῃ πράγματα εἰς τὴν Συμμαχίαν!

Ὁ ἥλιος ὠραῖος καὶ βραχείας ἡμέρας τοῦ Μαρτίου, διαρκούντος τοῦ διαλόγου τῶν ὀδοιπόρων μας ἤρξισεν νὰ κατέρχεται εἰς τὸν ὄριζοντα. Τὸ ἔσπερινόν σκότος ἐξηπλοῦτο, ὡς μέλας πέπλος ἐπὶ τῶν ὀρέων, περικαλύψαν τὰς μεμακρυσμένας κορυφὰς καὶ τὰ ἐρείπια. Ἡ σελήνη ἀνέτειλεν ὠρᾶ, μόνον δὲ τὰ ὑψηλὰ τεῖχη καὶ οἱ πύργοι τοῦ Νούφεν, ἐφαίνοντο ἐρυθροὶ ἔτι ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, ὡσεὶ οἱ πύργοι οὗτοι ἦσαν οἱ εὐνοοῦμενοί του, ἀφ' ὧν μετὰ λύπης ἀπεχωρίζετο. Ἐπὶ τέλους ἐξηφανίσθη, καὶ τὰ τεῖχη δὲ ταῦτα περιεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ σκότους. Ἡ νυκτερινὴ αὐρα ἐπνευσε τότε διὰ τῶν δασῶν, χαίρειντων διὰ τῶν μυστηριωδῶν αὐτῶν ψιθύρων τὴν φωτεινότερον λάμπουσαν τότε σελήνην.

Τώρα εἶναι ἡ κατάλληλος στιγμή διὰ τοὺς κλέπτας καὶ διὰ τοὺς φυγάδας, ὡς ἡμεῖς, ὀδοιπόρους, εἶπεν ὁ χωρικός χαλιρῶν τὸν ἵππον τοῦ εὐπατρίδου μετὰ μίαν ὄραν ἡ νύξ θὰ εἶναι μέλαινα ὡς ἀνθραξ· μέχρι δὲ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου οὐδεὶς ἵππεὺς τῆς συμμαχίας θ' ἀνακαλύψῃ τὰ ἔχνη μα.

Νομίζεις ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος; εἶπεν ὁ Γεώργιος φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ πηλίκιον του καὶ ἀνασύρων τὸν λεπτόν μανδύαν του. Δὲν φρονεῖς ὅτι εἶναι καλλίτερον νὰ ὀπλισθῶμεν;

Κρεμάσατε, εὐπατρίδη μου, εἰς τὸ ἐπίπτιόν σας τὴν περιεφαιλίαν σας. Θὰ εἶναι ψυχρὰ, ἀφοῦ ἡ νύξ εἶναι τόσον δρασερὰ. Φορέσατε τὸ πηλίκιον σας μόνον· εἰς αὐτὸ τὸ μέρος δὲν ζητοῦσι τὸν δούκα καὶ ἂν μᾶς ἐπετίθεντο βεβαίως δὲν θὰ τοὺς φοβηθᾶμεν.

Ὁ Γεώργιος ἀφῆκε μετὰ δισταγμῶν τὸ πηλίκιον εἰς τὴν κεφαλὴν του. Ἡσχύνετο νὰ φανῇ πεδίοτερος τοῦ συντρόφου του, ὅστις, πεζὸς καὶ κεκαλυμμένος δι' ἐλαφροῦ δερματίου πηλικίου, ἦτο ὀπλισμένος διὰ πελέκως μόνον. Ἰππευσε μετὰ ταῦτα, ὁ δὲ ὀδοιπόρος τοῦ ἔλαβε τὸν χαλιρῶν καὶ κατέβη, προπορευόμενος, τὸ ὄρος.

Νομίζεις λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος, μετὰ βραχείαν σιγὴν, ὅτι οἱ ἵππεῖς τῆς συμμαχίας δὲν προχωροῦσιν εἰς ἐδῶ;

Δὲν πιστεύω, ἀπάντησεν εἰς τὸν γίγαντα· ἠτό τι παραδόξον νὰ βλέπῃ τις αὐτὸν καθήμενον εἰς τὴν ἐνδοξὸν τοῦσπη-λαίου καὶ παρατηροῦντα εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς κοιλάδος κτιζόμενον τὸν πύργον του. Οἱ ἀρχιτεχνίται καὶ οἱ ἐργάται εἰσ-τιωτικῶν δυνάμεων· ἀλλὰ βεβαίως οἱ ὀλίγοι ἵππεῖς τοῦ Βαλδμπουργὶ δὲν τολμῶσι

νὰ πλησιάσωσι τόσον πολὺ ἐχθρὸν φρούριον.

Παρατήρησον πόσον ὠραία καὶ φαεινὴ εἶναι ἡ σελήνη! ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος, κατελιημένος πάντοτε ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τοῦ θεάματος, ὅπερ εἶχεν ἰδῆ ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ παρατηρῶν τὰς μοναδικὰς σκιάς τῶν δασῶν καὶ τῶν ὑψωμάτων, ἐφ' ὧν προεῖχον οἱ βράχοι ζωηρότατα φωτιζόμενοι! ἰδὲ πῶς λάμπουσι τὰ παράθυρα τοῦ Νούφεν εἰς τὸ φέγγος τῆς σελήνης!

Θὰ προεῖμαιν νὰ μὴ φανῇ διόλου ἡ σελήνη ἀπόψε, ὑπέλαθεν ὁ ὀδοιπόρος· παρατηρῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνησυχῶς περίξ αὐτοῦ. Θὰ ἦτο καλλίτερον δι' ἡμᾶς ἂν ἦτο σκοτεινὴ ἡ νύξ. Ἡ σελήνη πολλοὺς ἔχει προδώσει· ἀλλὰ τώρα εὐρίσκειται ἤδη ἀνοθεν τοῦ Γαίσιουσταίν ὅπου κατῴκει ὁ γίγας, δὲν θὰ βραδύνη δὲ νὰ δύσῃ.

Τί γίγας κατῴκησεν ἐν Ραίσιουσταίν;

Μάλιστα, γίγας τις κατῴκησεν ἄλλοτε αὐτοῦ· εἶναι ἀληθές. Ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὅπου ἀκριβῶς εὐρίσκειται νῦν ἡ σελήνη, ὑπάρχει πύργος τις καλούμενος Ραίσιουσταίν· σήμερον ἀνήκει εἰς τοὺς Χελφενστάινερ' στηρίζεται ἐπὶ ἀποκρήμων βράχων καὶ εἶναι παρὰ πολὺ ὑψηλὸς γαιτνωζων μὲ τὰ σύννεφα καὶ τὴν σελήνην, ὅταν νυκτώσῃ. Ἐπὶ ὄρους τινός παρὰ τὸν πύργον ὑπάρχει σπήλαιόν τι, εἰς ὃ κατῴκει ἄλλοτε γίγας τις ἔχων ἀπειρον ποσότητα χρυσοῦ. Ἡδύνατο νὰ ζῇ περιχαρῆ καὶ ἀφροντίν βίον ἐὰν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους γίγαντας ὡς καὶ ἀμαζόνια. Μίαν φορὰν τοῦ κατέβη νὰ κτίσῃ ἕνα πύργον, ὅπως ἔχουσι καὶ οἱ ἱππῶται ἐπὶ τῶν Ἀλπεων, τοῦ ἐφάνη δὲ κατάλληλος πρὸς τοῦτο ὁ ἀντικρινὸς βράχος.

Ἄλλ' ἦτο κακὸς ἀρχιτέκτων· ἀπέσπα ἀπὸ τοῦ ὄρους διὰ τῶν ὀνύχων του μεγάλους, ὡς οἰκίας, βράχους καὶ ἐπέθετεν αὐτοὺς τὸν ἕνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου· ἀλλ' οὕτω ἐπανάπιπτον πάντοτε μὴ θέλοντες νὰ σχηματίσωσι πύργον. Τότε ἀνῆλθεν ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ Μπούρεν καὶ ἐκράξε πρὸς τὴν κοιλάδα ζητῶν ἐργάτας· προσεκάλεσε λοιπὸν ξυλοργούς, κτίστας, λιθοτόμους, κλειθροποιούς διὰ νὰ τὸν βοηθήσωσιν ὑποσχόμενος νὰ ἀνταμείψῃ αὐτοὺς γενναίως.

Αἱ φωναὶ τοῦ ἠκούσθησαν καθ

δος· τούτο δὲ παρείχεν αὐτοῖς ἀφορμὴν διασκέδασης καὶ γελώτων, διότι δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐπὶ τέλους, ὅτε ἐτελείωσε τὸ ἔργον, ὁ γίγας εἰσῆλθεν εἰς τὴν νέαν του κατοικίαν· παρητήρησεν ἐκ τοῦ ὑψηλοτέρου παραθύρου τοὺς ἀρχιτεχνίτας καὶ ἐργάτας συνηθροισμένους εἰς τὴν κοιλάδα καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς, ἐὰν ὁ πύργος ἦτο ὠραίος, ὅταν ἐξήρχετο εἰς τὸ παράθυρον. Ἄλλ' ὅταν ἐστράφη, ὠρρίσθη, διότι οἱ ἐργάται εἰχον ὀρκισθῆ ὅτι ὅλα εἶχον τελειώσει, ἐν ᾧ εἰς τὸ ὑψηλότερον παράθυρον, ὅπουθεν παρητήρει, ἔλειπεν ἀκόμη ἓνα καρφί.

Οἱ κλειθροποιοὶ ἐζήτησαν συγγνώμην, λέγοντες ὅτι οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἀναβῆ τῶσον ὑψηλὰ διὰ νὰ θέσῃ τὸ καρφί· ὁ γίγας ὁμῶς οὐδὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ προσθέσας ὅτι δὲν θὰ τοὺς ἐπλήρωνεν, ἐὰν δὲν ἐτίθετο τὸ ἔλλειπον καρφί.

Ἐπανῆλθον ὅλοι τότε εἰς τὸν πύργον· οἱ τολμηρότεροι δὲ ἔλεγον ὑψηλοφώνως, ὅτι δὲν ἦτο τίποτε νὰ τεθῇ τὸ καρφίον, ἀλλ' ὅταν ἀνῆλθον εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρητήρησαν πρὸς τὰ κάτω ἐκίνουν τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπεχώρησαν τεταραγμένοι. Οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐργατῶν προσέφερον τότε δεκαπλάσιον μισθὸν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἐκάρφωνε τὸ καρφί. Ἐπὶ πολὺ οὐδεὶς ἐπαρουσιάσθη. Μεταξὺ ὁμῶς τῶν ἐργατῶν ὑπῆρχε κλειθροποιοῦς τις, ὅστις ἠγάπα τὴν θυγατέρα τοῦ προϊσταμένου του καὶ ἀντηγαπᾶτο· ἀλλ' ὁ πατὴρ τῆς ἦτο σκληρὸς ἄνθρωπος καὶ ἠνεῖτο νὰ τῷ τὴν δῶσῃ ἕνεκα τῆς πενίας του. Οὗτος λοιπὸν ἀπεφάσισεν ἢ νὰ φωνῆ ἀντάξιος τῆς ἐρωμένης του ἢ ν' ἀποθάνῃ, καθόσον ἀνευ αὐτῆς ἡ ζωὴ τῷ ἦτο μισητή. Προσῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν πατέρα τῆς κόρης καὶ εἶπε· θὰ μοῦ δώσητε τὴν κόρην σας, ἐὰν καρφώσω τὸ καρφί; Ἐκεῖνος δὲ σκεπτόμενος ὅτι ὁ τολμηρὸς ἐργάτης θὰ ἔπιπτε καὶ θὰ κατασυνετρίβητο ἐπὶ τῶν βράχων καὶ ὅτι ἂ ἀπηλλάττετο τοιοῦτοτρόπως αὐτοῦ, ἀπήντησε καταφατικῶς:

«Ὁ νεανίας ἔλαβε τότε τὸ καρφί καὶ τὸ σφυρίον του, ἀπέτεινεν εὐσεβῆ δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἤχησε ν' ἀναρριχᾶται ἐπὶ τοῦ παραθύρου διὰ νὰ καρφώσῃ τὸ καρφί καὶ νὰ κερδήσῃ καὶ τὴν ἐρωμένην του. Ἀμέσως τότε οἱ ἐργάται τοιαύτην ἐξέβαλον κραυγὴν χαρᾶς, ὥστε ὁ γίγας ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ βαθέος ὕπνου, εἰς ὃν εἶχε βυθισθῆ καὶ ἠρώτησε τί συμβαίνει. Ὅτε δ' ἔμαθεν ὅτι εὐρέθη τις διὰ νὰ καρφώσῃ τὸ καρφί, ἦλθεν, ἐθέσθη ἐπὶ πολὺ τὸν νεανίαν καὶ εἶπε: «Εἶσαι ἀνδρεὺς νέος καὶ ἔχεις περισσοτέραν γενναιότητα ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς χαζοὺς· στάσου νὰ σε βοηθήσω. Ἐπειτα ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ αὐχένου, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἔτρεμον ὅλοι, ἐκράτησεν αὐτὸν μετέωρον ἔξωθεν τοῦ παραθύρου καὶ εἶπε· Κτύπα τώρα, καὶ δὲν σ' ἀφίει νὰ πέσῃς.»

«Ὁ ἐργάτης ἐβόησε τὸ καρφί ἐντὸς τοῦ λίθου, ὁ δὲ γίγας ἠσπᾶσθη καὶ ἐθάψευσεν αὐτὸν τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ τὸν φονεῖσῃ. Ἐπειτα ὠδήγησεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἀρχικλειθροποιοὺν καὶ

εἶπεν· «Εἰς τὸν νέον αὐτὸν θὰ δώσῃς τὴν θυγατέρα σου. Μετὰ τὰ ταῦτα εἰς τὸ σπήλαιόν του, ἔλαβε μεθ' ἐαυτοῦ ἓνα σάκκον πλήρη χρημάτων καὶ τοὺς ἐπλήρωσεν ὅλους μέχρι ὀβελού· ὅταν ἦλθεν ἐν τελεῇ καὶ ἡ σειρά τοῦ νέου ἐργάτου, τῷ εἶπε· «Τώρα πῆγαινε σύ, νέε μου, νὰ ζήτησῃς τὴν θυγατέρα τοῦ προϊσταμένου σου καὶ ἐλθὲ νὰ κατοικήσῃς μετ' αὐτῆς εἰς τὸν πύργον τοῦτον, ὁ ὁποῖός σοι ἀνήκει.»

Τούτο νῆχαρίστησεν ὅλους, ὁ κλειθροποιοὺς δ' ἐπέστρεφεν οἰκαδε καί...

— Πρόσεξε! δὲν ἤκουσας χρεμετισμὸν ἵππου; ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος. Ἡ σελήνη διέχεεν εἰσέτι ἀρετὸν φῶς· αἱ σκιαὶ τῶν δρυῶν ἐκινούντο ἐπὶ τοῦ ἀκροῦ τῆς ὁδοῦ, οἱ θάμνοι ἐπιθύρῳσι σεῖοιμοι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ὁ δὲ Γεώργιος ἐνόμιμον ὅτι εἶδε καὶ ζοφεράς τινας μορφὰς κινουμένας παραπλευρῶς αὐτῶν.

(Ἐπιτα συνέχαι.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΙ ΛΑΛΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 71)

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ Ὀρμιάνι ἢ Ὀρμιάνι ὁ κ. Χατζιδάκης ἀποδέχεται πληρέστατα τὸ ὄρθον τῆς ἡμετέρας εἰκασίας ὅτι δηλονότι ἡ λ. εἶναι λείψανον τοῦ *Airyamainya*. Μοι φαίνεται ὁμῶς λίαν παραδόξον τὸ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον ὅτι τὸ *Airyamainya* ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἐξελληνίσθη Ὀρμιάνης. Ἄν μὴ διὰ τυπογραφικὸν παραράματος σπουδαίου παρελθὼν ἐνταῦθα σειρά ὀλόκληρος λέξων, ἐξ ἀτυχῶς πάντως συνερρακίσεως ἐνομιῶν περιέπεσεν ὁ ἀξιοτίμος καθηγητῆς εἰς τὴν παραδρομὴν ταύτην.

Ἄλλως πῶς δύναται ν' ἀγνοῆσθαι ὅτι Ὀρμιάνης εἶναι ἐξελληνισμένος τύπος τοῦ *Ahuramazda*, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ νεώτερος τύπος *Ormuzd* (Ὀρμιάνης), καὶ ὅτι *Ahuramazda* εἶναι θεότης ὄλης ἀντιθέτου φύσεως καὶ ἀρχῆς πρὸς τὸν *Airyamainya* ἢ *Ahriman*, ἐν οἷς παλαιοὶ ἐξελλήνισαν ἀπλῶς Ἀρμιάνην. Τὸ ὄνομα τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει, φαίνεται, σχέσιν πρὸς τὸ Σανσκρ. *Aryaman*—θεὸς τοῦ Ἡλίου· ὡς ἐπίσης εἶναι ἀμφίβολον ἂν τὸ *Ahuramazda* ἔχη τινὰ σχέσιν πρὸς τὸ *Asura* (ἐπίσης ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ Ἡλίου παρὰ τοῖς Ἀρίοις Ἰνδοῖς) τροπῆ τοῦ εἰς *h kau* ἰδιώμα· Βακτρικῶν ἢ εἶναι ἐκ τοῦ *ahu*—κύριος· τὸ δευτέρων μέρος τῆς συνθέσεως *mazda* ἐρμηνεύεται *σοφία πνεύμα σοφίας Σανσκρ. medha*. Ἐλλην. μῆδομαι μέδω;

Τὰ περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *Ξιροντίω*—μαραίνεσθαι· ἐπὶ φυτῶν ἐκ τοῦ *Ξεφροντίω*—οὐκέτι φροντίζω, καθὰ λέγει ὁ κ. Χατζιδάκης, δὲν εἶναι ἀπίθανα. Ἄλλὰ τὸ Φαρασιωτικὸν *Ξιροντίω* ἢ *Ξυροντίω*,—σκέλλα σκιλλοκρόμμυον καθίστησι πάν-

τοτε πιθανὴν τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν περὶ ὑπάρξεως ἴσως *φροντ* ἀναλόγου πρὸς τὸ *βροθ*, ἀβροῦτες, ὄφρυς, ἂν μὴ πρὸς τὸ *frons, frendis*, ὅπερ οὐδ' ἡμεῖς ἐθεωρήσαμεν λίαν πιθανόν.

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *λέτε*—τετακός μεταλλόν, τὸν λόγον ποιούμενος ὁ κ. Χατζιδάκης θεωρεῖ ἀπλουστάτην καὶ φυσικωτάτην τὴν ἐκ τοῦ ἀνάλιτος παραφθορὰν τῆς λέξεως.

Ἄλλὰ τὴν τοιαύτην ἐτυμολογίαν προετίναμεν καὶ ἡμεῖς γράψαντες. Ἡ ἀρχικὴ συλλαβὴ *re*, ὑπομνησθεὶ ἴσως τὸ ἀνάλυμα. Ἄν δὲ παρεβόλομεν τὴν λ. πρὸς τὸ λιθουαν *leti, letus*—τετακός μεταλλόν, προήχθημεν εἰς τούτο ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἐν ταῖς Καππαδοκικαῖς διαλέκτοις *lerō*—βρέχω, *leimō*—ὕγρασις· ἀτινα πιθανώτατα εἶναι ὁμορρία πρὸς τὰς λιθουανικὰς ἐκεῖνας λέξεις τὰς παραγομένας ἐκ τοῦ ῥήματος *leju*—χεῖν (πρόβλ. Σλαβ. *lijati*—χεῖν λατ. *linere*—χρᾶν, *litus*—παραλία).

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ βαρποῦλι· ἀσάνως ἀποδεχόμεθα τὴν τοῦ κ. Χατζιδάκη γνώμην, ὅτι ἡ λ. εἶναι παραφθορὰ τοῦ πρόπολις μετὰ μεταβολῆς τινος σημασίας· ὁ τύπος *marabdi* εἶναι πιθανῶς ἄλλη παραφθορὰ τοῦ βαρποῦλι ἢ τοῦ *περεπόλ*. ὅτι τὸ *μεγάρι* καὶ *μογάρι* ἢ *μουγάρι*—φῦσα εἶναι ἐκ τοῦ Ἑλλην. *μηχανή* δὲν εἶναι λίαν πιθανόν ἀφοῦ αἱ βόρειαι Ἀριαὶ γλώσσαι ἔχουσαι τὰς λ. *mechu* (Σλαβ.)—ἀσάνος. Βοημ. *mech*—ἀσάνος. Κελτ. *megin*—φῦσα. Τὸ *μεγάρι*—ἐπνευστίασα πιθανώτατα οὐκ ἐκ τοῦ *μηχανή*, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἐφύσησα ἢ ἀνέπνευσα ὡς *μεγάρι*.

Καὶ τοῦ *μαϊνά*—γενῆ *μαϊνομένη* ἢ ἐκ τοῦ *μαϊνά* ἐτυμολογία εἶναι λίαν ἀμφισβητήσιμος, ἐνόσφ τοῦλάχιστον δὲν ὑπάρχει Φαρασιωτικὴ λ. ἐν ἣ τὸ Ἑλλην. ὁ, ἐν ἑλληνικῇ λέξει νὰ προφέρηται ὡς ὁ ἦ τ.

Τὴν περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *μαρένομαι*, ἐμαρέθην—ἀγωνίζομαι, ἐπιμελοῦμαι γνώμην τοῦ κ. Χατζιδάκη ἠθέλομεν ἀπαδεχθῆ ἄσμενως, ἐὰν οὕτως ἐρμηνεύετο καὶ τὸ *μαρῆνω*—μελετῶ, λογιζομαι. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ μαραίνεσθαι, πρὸς ὃ θεωρεῖται αὐτὸν ὁ κ. Χατζιδάκης τὸ *μαρένομαι*—ἐπιμελοῦμαι, παρὰ Φαρασιώταις λέγεται *μαραμονδαίω* καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ φυτῶν, παραγόμενον προδήλως ἐκ τοῦ *μαρασμός*, μάραμα.

Τὸ *λιτεῖα*—δέω, δέω δὲν παραβάλλομεν ἡμεῖς, ὡς φαίνεται φρονῶν ὁ κ. Χατζιδάκης πρὸς τὸ Σανσκρ. *lingami*, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς τὸ λατ. *ligare* σημεῖοντες ἀπλῶς τὴν ὑπὸ τιναν γλωσσολόγῳ πρᾶξιον ἐπιμένον, ἀλλ' ὄλος ἀπίθανον συγγένειαν τοῦ Λατινικοῦ τούτου ῥήματος πρὸς τὸ μνημονεῦθῆν Σανσκρ. *lingami*—καμπτεῖν. Τούναντίον δὲ τὸ Φαρασιωτικὸν ῥῆμα παρεβόλομεν πρὸς τὸ ἑλληνικὸν *λισσομαι* (ἐκ τοῦ λίττομαι κατὰ *Pott*), λιτή, λιτανεύω· καὶ τῶν λέξεων τούτων ὡς ἀρχικὴν ἐνοιαν ὑπεθέσαμεν τὸ *δεσθαι* (δένεσθαι), ἔχθεσθαι, ἀνάλογον ἐνταῦθα τῶν ἐνοιῶν μεταπτώων εἰ-

ζώντες, οἶαν γλωσσολόγοι τινὲς εἰκόζουσιν ἐν ταῖς μεταπτώσει τῶν ἐνοιῶν τοῦ *δεῖν* (δένειν), *δεσθαι*, (δένεσθαι), ἔχειν ἀνάγκην, καὶ παρακαλεῖν) Πρόβλ. λιπαρῶ, ἐκ τοῦ λίπος, λιπαρῶ—προσκολῶμαι, ἐπιμένω καὶ εἶτα παρακαλῶ, ἐπιμῶνός. Καίτοι δὲν ἀμφισβητοῦμεν τὸ πιθανόν τῆς ἐκ τοῦ εἰλέω, εἰλητὸς παραγωγῆς τοῦ ἡλέω κατὰ τὸν κ. Χατζιδάκη, ἐν τούτοις ἐμμένομεν καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν γνώμῃ, ἐνόσφ δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ἀρχικὴ κυριολεκτικὴ, φυσικὴ, οὕτως εἶπειν, σημασία τῶν Ἑλλην. λ. *λισσομαι*, λιτή, καθόσον μάλιστα ἡ ἀναλογία τῶν Ἀθωνικῶν λ. *liθ*—δεῖν (δένειν) καὶ *liutem*—παρακαλῶ, ὡς ἐβεβαιώθη περὶ τούτων παρὰ τῶν ἐμπειρῶν περὶ τὴν γλῶσσαν ταύτην ἀνδρῶν, ἐνισχύει τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν.

Ἡ περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *ιερεῖω*—ἐκκρίνειν ἐκ τοῦ ἐξερρεῖω, ἐξέρρεψα, ἐξέρρεξε—ἔτρεψε εἶναι ἱκανῶς πιθανή, δὲν ἀποκλείει ὁμῶς καὶ τῆς ἡμετέρας γνώμης τὴν πιθανότητα ἐκ τῆς β. κρίνω, κίρ. λατ. *cernere*, *c(e)rens*, *c(e)retum*.

Περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *κρέως*—ἀνεμος ἐμμένομεν τῇ ἡμετέρᾳ γνώμῃ ὅτι ἡ λ. εἶναι πεποιημένη, συγγενῆς μάλλον πρὸς τὸ κράζω, κραυγὴ, καὶ ὅτι δὲν παράγεται ἐκ τοῦ κρύος. Τὰς περὶ τοῦ ἐτύμου τοῦ *κράω* παρατηρήσεις τοῦ κ. Χατζιδάκη παραδεχόμεθα ὡς ὀρθὰς προσθέντες ὅτι ἐν τῇ Φαρασιωτικῇ ὑπάρχει καὶ τὸ σύνθετον *κατακράω*—καταδιώκειν ἐπὶ ἀνθρώπου μόνον λεγόμενον.

(Ἐπιτα συνέχαι.)

Π. Κ. ΚΑΡΟΛΙΑΔΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Πῶς συνωκίσθησαν τὰ καρδάμυλα Χίου.—Διαμένον πρὸ ἐτῶν ὡς ἰατρὸς ἐν Χίῳ, μετέβην πολλάκις εἰς διάφορα χωρία αὐτῆς, καθὼς καὶ εἰς τὴν βορειοτάτην τῆς νήσου κομόπολιν, Καρδάμυλα.

Ἐρωτήσας ποτὲ γέροντα Καρδάμυλιν ἀπὸ ποίας ἐποχῆς κατοικεῖτο τὸ χωρίον, ἔμαθα ὅτι ἐκ παραδόσεως μὲν εἶχεν ἀκούσει ὅτι κατοικεῖτο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ὅτι ὁ ἴδιος ἦτο βέβαιος ἀπὸ τὸν πάππον του καὶ ἀπὸ ἔγγραφου τῆς Νέας Μονῆς ὅτι ἦτο κατοικημένον ἀπὸ τριακοσίων ἐτῶν. Ἐπίσης ὁ γέρον μοι διηγήθη ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἦσαν διηρημένοι εἰς πέντε ἢ ἕξ οἰκογενεῖας, τῶν ὁποίων τινὰ ὀνόματα μοι ἀνέφερον. Αἱ οἰκογένειαι ἦσαν Γλύφτης, Χούμης, Ἀγγεῖλος, Σαμωνᾶς, Πονηρός καὶ εἴ τι ἄλλο διαφεύγει τὴν μνήμην μου. Μοι προσέθηκε δὲ ὁ γέρον ὅτι αἱ ἀνω οἰκογένειαι ἤριζον ἐπὶ πολλὰ ἔτη διὰ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ χωρίου, αἱ ἐπίδες δ' αὐταὶ ἀπομνημονεύονται διὰ δημοτικῶν ἀσμάτων, ὧν μοι ἀνέφερε τὰ ἑξῆς:

«Τῶν Πονηρῶν τὰ παιδιά, τρεῖς ἡμέρας ἔξῃ χρόνι ἐσκοποῖ» [προσετοί

Καὶ ἕτερον: «Ὁ οὐρανὸς ἐμαύρισε, βροντᾷ, ἀστράφτει, βρέχει Ὁ Χούμης με τὸν Ἄγγελο μεγάλην κρίσιν ἔχει».

Ἡ ἀναφερομένη τῶν Χούμηδων ἔρις συνέβη, κατὰ τὸν διηγούμενον, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος, οἱ δὲ ἐρίζοντες ἄγγελοι ἦσαν οἱ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μιχαλίτων.

Ἀπόμαχος τῆς Ἰατρικῆς.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἐκ τῶν ἔργων, ἀτινα περιῆλθον εἰς γνώσιν ἡμῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, δυνάμεθα ν' ἀναγγελοῦμεν σήμερον τὴν ἐπὶ τῆς πολιτείας τοῦ Πλάτωνος μελέτην τοῦ διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἐν Λιψία Πανεπιστημίου κ. Ἀρτωρίου Κουτσουβέλη, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ προδημοσιευθεῖσα διατριβὴ «Περὶ γενέσεως καὶ σκοποῦ τῆς Πολιτείας κατὰ Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην». Ὁ κ. Κουτσουβέλης ἀνήκει εἰς τὴν ευκαριωμοτάτην τάξιν τῶν ἀξιεπαίνων νέων, ὅτινες, μὴ ἐπιηραζόμενοι ὑπὸ τῆς συμφεροντολογικῆς ἀτμοσφαιρας, καταγίνονται ἀνεκδότως πρὸς ἀναβίωσιν τῶν φιλοσοφικῶν μελετῶν, αἵτινες ἔγκατέλιπον τὸν τόπον τῆς γεννησεῶς των.

Ἡ ἐκδόσις τῶν Ἑλληνικῶν Ἱστοριῶν Κ. Παπαρρηγοπούλου καὶ Σ. Π. Λάμπρου ἐξακολουθεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας, ἐκδοθέντος τοῦ Ζ' τεύχους ἀμφοτέρων. Ἐν τῷ τεύχει τοῦ κ. Παπαρρηγοπούλου περιέχονται τὰ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, ἐν δὲ τῷ κ. Λάμπρου περιέχονται καὶ καλλιτεχνικώτατα ὄντως εἰκόνες τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ Πραξιτέλους καὶ τῆς Νίκης τοῦ Παιωνίου.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 3192 φύλλῳ τοῦ «Τηλεγράφου» Ἀλεξανδρείας κατεχωρήθη ἐμβριθῆς λόγος τοῦ κ. Δημητρίου Βενετοκλέους διευθυντοῦ τοῦ Λυκείου τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικῆς κοινότητος «Περὶ τοῦ θείου Χρυσοστόμου, καὶ τῶν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν κηρυγμάτων αὐτοῦ». Ὁ λόγος οὗτος εἶναι περιούσιον ἀνάγνωσμα παντὶ συνδυάζοντι τὸ Ἑλληνικὸν κάλλος πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν.

Συνεστῆθη ὑπὸ τῆς Οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν λογάδων τοῦ τμήματος τῶν γλωσσῶν καὶ τῆς φιλολογίας, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ μετάφρασις Μαγυαριστὶ καὶ ἐκδόσις τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν ἀριστουργημάτων. Σκοπὸς δὲ τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἡ δημοσίευσις μεταφράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ποιητῶν κατὰ τὸ δυνατόν πιστῆς καὶ ἐπεξεργασμένης ὑπὸ ἐπιφανῶν Ἑλληνιστῶν ἢ Λατινιστῶν. Ἐκαστος ἐκδότης θέλει προτάξει τοῦ κειμένου βιογραφίαν ἐκτενῆ τοῦ συγγραφέως καὶ βιβλιογραφίαν.

Ἡμῶς ἀρά γε ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶναι τοῦ γνωστοῦ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς Ἀγγέλου Μιχαλίτη, καταφυγόντος ἕνεκα πολιτικῶν ταραχῶν εἰς τινὰς τῶν Κοκλάδων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος;

φίαν πασῶν τῶν πρὸ τῆς παρουσίας οὐγγρικῶν μεταφράσεων καὶ ἐκδόσεων αὐτοῦ καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς προὔτιμησε τὴν μίαν γραφὴν τῆς ἑλλης. Ἡ μετάφρασις ἔσται ἐν γλώσσῃ μαγυαρικῇ καὶ ρεούσῃ, ἐν ἣ τηρηθήσεται ὡσαύτως τὸ μέτρον τοῦ πρωτοτύπου ποιήματος. Τὸ πρῶτον τεύχος τῶν δημοσιευμάτων τούτων περιέχει τὸν Ἀνακρέοντα.

— Τὸ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον τῆς Ἰταλίας ἤρξατο τῆς δημοσιεύσεως σειρᾶς Πινάκων καὶ καταλόγων τῶν Ἰταλικῶν συλλογῶν. Ὁ πρῶτος τόμος φέρει ἐπιγραφὴν «*Elenco delle pubblicazioni periodiche ricevute dalle Biblioteche pubbliche governative d'Italia nel 1884*» Κατ' αὐτὸν αἰ μὲν δημοσίου Βιβλιοθηκῆς τῆς Ἰταλίας ἀνερχονται εἰς 26, τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν λαμβανόμενα περιοδικὰ εἰς 1900, ὧν τὰ 1200 περιπου εἶναι Ἰταλικά. Ὁ δὲ δεύτερος τόμος περιέχει τὰ κείμενα τῶν ἐν τῇ ἐθνικῇ Βιβλιοθηκῇ τῆς Φλωρεντίας ἀποκειμένων χειρογράφων τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Ὀδίου Φοσκόλου.

Ἀρχαιολογικά.—Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀκροπόλεως εὐρέθη μικρὸς κορμὸς ἀγάλματος γυναικῆς, οὐτινος μόνον σώζεται ἡ χεὶρ ὅλη, ἡ ἀριστερὰ, καὶ ὑπὲρ τὸν χιτῶνα περιεργον ἰμάτιον διάφορον τέλεον τῶν λοιπῶν εὐρημάτων. Περὶ τούτου πλείονα ἐν τῇ διατριβῇ τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου, ἣν δημοσιεύομεν ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ. Ἀνευρέθη ἔτι καὶ χαλκοῦν ἀγάλματιον Νίκης.

ΑΥΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΒΡΟΤΗΣΕΩΝ

Μὴ κίνει Καμαρίναν.—Περὶ τῆς παροιμίας ταύτης τῶν ἀρχαίων, ἥτις τεθεῖσα ἐν ταῖς Πνευματικαῖς ἀσκήσεσιν πολλῶν ἐκίνησε τὴν περιεργίαν, τὰς ἐξῆς λεπτομερείας ἐπιστέλλει ἡμῖν ὁ ἐκ Πειραιῶς γνωστός συνεργάτης τῆς «Ἐβδομάδος».

«Ἡ παροιμία «*Μὴ κίνει Καμαρίναν*» (ἢ ἀπλῶς *κινεῖ τὴν Καμαρίναν*) ἐσημαίνει «*Μὴ ἐργάζου καθὸν σαντῶν*». Ὁ Λουκιανὸς (ἐν Ψευδολ. 32) λέγει: ὄρας ὡς ἀμειρόν σοι ἀκίνητον τὴν Καμαρίναν εἶναι...; Ὁ Οὐεργίλιος λέγει: (στ. 700 καὶ 701):

... Et fatis nunquam concessa moveri Apparel Camarina procul...

Ὁ δὲ Σερουῖος ἐρμηνεύει: «Ἡ Καμαρίνα εἶνε ἔλος ἐγγύς τῆς θρωνύμου πόλεως, ὅπερ ἐπειδὴ ποτε ξηρανέται, λοιμὸν παρήγαγεν, ἠρώτησαν τὸ μαντεῖον ἐὰν θὰ ὠφέλει ἐντελῶς νὰποξηράνωσιν αὐτό. Ὁ θεὸς ἐμπόδισε νὰ κινήσῃ τὴν Καμαρίναν. Ἐκεῖνοι ὁμῶς ἀπέξηραναν, μὴ πειθόμενοι τῷ χρησμῷ, ἔπαυσε δὲ ὁ λοιμός, ἀλλ' ἐτιμωρήθησαν διὰ τὴν πρὸς τὸ μαντεῖον ἀσέβειαν, ἐπολεμῶντων διὰ τοῦ μέρους ἐκεῖνου τῶν πολεμίων». Ταῦτα

περίπου λέγει και ο Σουίδας, επιπροστίθεις ότι παρά τισιν ή Καμαρίνα ήτο θάμνος, ου οι κλάδοι, εάν τις εκίνει ή ετάρασσε, βδελυράν τινα όσμήν εξέπαμπόν. Άλλ' ή πρώτη γνώμη φαίνεται αληθεστερα. Αναφέρει την παροιμίαν και ο Στέφανος διά στίχου ήρωϊκού.

Μη κινειν Καμαρίναν ακίνητος γάρ άμείνων.
Κατά μίμησιν του Ουεργιλίου γράφει και ο Σίλιος

Et eni non licuit fatis Camarina moveri.

Εν τή του Σερουτου έρμηνεία αναφέρεται ότι διά του έλους τούτου επελθόντες οι πολέμοιοι είλον την πόλιν· δεν φαίνεται όμως τίς ήτο ή άλωσις αύτη τής Καμαρίνης. Ότι τρίς ιδρύθη ή Καμαρίνα και εκ του Θουκυδιδου και εξ άλλων εξάγεται.

Όμοιάζει δέ ή παροιμία αύτη προς έτεραν παλαιάν Μη κινει τον άνάγερον, και προς την ρήσιν δε κακόν ευ κείμενον μη κινει παρεμφερής εινε.

Εν τή καθ' ήμας γλώσση συνήθης εινε επί των εις εαυτους κακόν εργαζομένων ή παροιμία: Λαγός την φτέρην ετριβε κακό τής κεφαλής του.

Πρός δέ και ή: «Όσο τ' άνακατώρεις...» Άλλά... μη κινει Καμαρίναν...

Διατί ο Φεβρουάριος έχει όλιγωτέρας ήμέρας.—Ο μήν, καθ' όν ό χειμών μας αποχαιρετά άπειλητικώς ως ιδιότροπος γέρων, τριζών τους οδόντας του ενφ' ταυτοχρόνως τό έαρ μας προσμειδιά παιδικώτατα, ο Μάρτιος, διά την αστάθειαν και την κακίαν του όποιου πλείστα λέγει ο λαός, ειναι τό φόβητρον και ο κακός δαίμων των γεωργών, μάχιστα δέ των ποιμένων.

Ο δυστυχής ποιμήν, όστις καθ' όλον τον χειμώνα παλαίει προς την χιόνα, ήτις αποστερεί τό ποιμνίόν του τροφής, την βροχήν, ήτις φέρει πλείστας ασθeneίας, την πλήμμυραν, ήτις όλόκληρον τόν συναρπάζει και προς μυρία. Άλλα κακά του χειμώνας, άν και τον Μάρτιον βλέπη τό περισωθέν μέρος του ποιμνίου του ζωογονούμενον υπό του θαλάπου του ήλιου, άν και βλέπη τους λειμώνας χλοάζοντας και τον ρύακα ακίνδυνον πλέον, δέν ασφαλιζεται όμως και δέν κοιμάται ήσυχος· διότι ή παροιμία λέγει:

Φύλα' έβλα για τό Μάρτη να μη κάρης τά παλούκια

Μέτοχος όλων τούτων των ανησυχιών και γραιά τις βοσκός, ακράτητος δι' ου εκ χαρής διότι έληγεν αύριον ο Μάρτιος και ο χειμών διεκρίνετο μόνον εις τας κορυφάς των όρέων· αναφωνεί περιφρονητικώς: «Στήν ποιμπήσου, γέρω-Μάρτη, τ' άρνοκατσικά μου τάβγάλει.» Άλλ' ο Μάρτης, ως γέρων οξύθυμος, παροργίζεται και δακρυοσθαις μίαν ήμέραν από τον γείτονα του Φεβρουάριον επιστρέφει εξαιφνης την επομένην με χιόνα· και πάγουσ και ή ύβριστασά· αυτόν γραιά παγώνει μαζί με τ' άρνοκατσικά της!

Και δέν άρχει εις τον γέρω-Μάρτην ότι άπεκρυστάλλωσε την γραιάν μετά του ποιμνίου της, αλλά δέν αποδίδει ακόμη,

ο κακοπληρωτής, την όφειλομένην ήμέραν εις τον Φεβρουάριον, όστις εκποτε, κολωθωθής, εκλήθη υπό του λαου Κουτσογλέβαρος.

Ταύτα επιστέλλει ήμιν ο εξ' Αγρινίου πολύτιμος συνεργάτης.

Τό πολίτευμα του Ναπολέοντος

της Δ'.—Ο Fidus, συγγραφεύς του δεκαετούς ήμερολογίου του άτυχουσ πρίγκιπος Λουδοβίκου, έδημοσίευσε πρό τινος σχέδιον συντάγματος επεξεργασθέντος υπό του υιου Ναπολέοντος του τρίτου. Το έργον τούτο περιέχει ιδέας λίαν πρωτοτύπουσ και παραδόξουσ, ουδόλωσ δ' όμοιάζει τοίς μέχρι τούδε γραφείοσ και έφαρμοσθείοσ περί κυβερνήσεωσ των Κρατών. Κατά τον Ναπολεοντιδην τούτον, «Ανάγκη δημιουργίας μιās κυβερνητικής τάξεωσ (classe gouvernementale), ής »τά μέλη εκ παιδικής ήλικίας θέλονσιν »αφιερωθή και μορφωθή κατά την ιδιάζουσαν εκάστω αυτών ικανότητα και »κλίσιν εις την διαχείρισιν των κοινών. »Εις τας κυβερνητικασ δέ ταύτας οικογενηίας δέον να εμπιστευθής σύμπασα ή »έθνικη κυριαρχία. Τούτο Ναπολέων ο »Δ' αποκαλεί άριστοκρατίαν των άριστων »(aristocratie d'optimates). Κατ' αυτόν «Οι πολίται ειναι ίσοι ενώπιον του »νόμου, άλλ' απολαύουσιν πολιτικών τι»νων δικαιωμάτων διαφερόντων κατά την »κοινωνικην θέσιν εκάστου. Πάσ τις δέ »δ' υπερτερών των άλλων κατά τά πλεονεκτήματα, την περιουσίαν ή την γέννησιν δέον να κατέχη ειδικήν τινα θέσιν εν τή πολιτεία. Και ούτω πάσαι αι »ζώσαι θανάμεις τής χώρασ χρησιμοποιοουνται υπέρ του έθνουσ». Προς τοίς άλλοις προσθέτει περί των αρχαίων ευγενών «Η ευγενής αύτη τάξις, ήτις απολαύει »προνομίων απορρεόντων ουχι εκ του νόμου άλλ' εκ των προλήψεων και των »συνηθειών, μίαν μόνην έχει κοσμικην έπιρροήν, ή δέ εν τή πολιτεία ροπή αυτης εξέλιπε. Μήπως παρέχει υπηρεσίαν »τινα εις την Γαλλικην κοινωνίαν. Ουχι, »τήν βλέπτει έμμένουσα εις θεσμούς άπρηχαιωμένους και άνωφελεις... Βαθμυηδόν λοιπόν δέον να συγχωνευθής μετά »της νέας άριστοκρατίας.»

Κατά τινα συνεδρίασιν του φιλολογικου συλλόγου «Βύρωνος» όμιλει καθηγητής τις από του βήματος επί γενομένησ προτάσεωσ όπως τά μέλη του Συλλόγου διδάσκωσιν εν ταις φυλακαίς προς βελτίωσιν τής ήθικής και διανοητικής καταστάσεωσ των καταδικών. Ο ρήτωρ όμως δέν είχε σκοπό να τελειώση τον λόγον του, πολλάκις δ' επανελάμβανε την περί Προμηθέωσ δεσμώτου παραδοσιν, δι' ής ήρχισε και ο λόγος του. Ο τότε προεδρεύων επίτιμος πρόεδρος κ. Θ. Οργανίδης, διερμηνεύων τό κοινόν και τό ιδιον φρόνημα, έγραψεν εκ του προχείρου τό εξής ευφύεστατον εξάστιχον, όπερ διεβίβασε διά του παρακαθημένου γραμματέωσ τώ ρήτορι.

«Καλά ήρχισες εν πρώτοις κ' είπες «Προμηθέωσ δεσμώτης» ότι εν' ή ανθρώπιότησ.»
«Άλλοι Προμηθέωσ μπροστά σου με τά λόγια τα πρχειά σου, στέκομεν τά θυμάτα σου!»

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

48. *Ανιγμια.*

Μ' εύρίσκεις εις ώραιάσ θεαίησ τον λαμόν, Ο σύζυγός της μ' έχει εις τον λαμόν έπίσησ. Και τέσσαρα ακόμη εις τό Πάτερ ή μων Φοράσ θά μ' απάντησης.

49. *Δειξιγμοσ.*

Η μία καταράται, βιάζει δέ ή άλλη Και χωραν τής Ασίας κάμνονσ μαζί μεγάλη. (Εξ' Αγρινίου) Δ. Ι. Κ.

50. *Συλλαβόγμοσ.*

Πάρε με για να δέσης τι, ή πάρε με και ζωσου, Δίχωσ την πρώην συλλαβή αν όμως απομείνω, Μέλος 'ε τό πρόσωπό σου Αμέσωσ θενά γένω.

51. *Ανιγμια δημώδεσ.*

Όλοσ ο κόσμοσ τώφαγε Και ο βασιλείδσ άτόσ του.

52. *Πρόβλημα.*

Τίς ή διάμετροσ νήματοσ λευκοχρυσου έχοντοσ βάροσ 35 γραμμαρ. κατά μέτρον και πυκνότητα 24;

53. *Όφθαλμοι γλώσσισ.*

Διατί, όταν από φωτιζομένου τόπου μεταβαίνωμεν εις σκοτεινόν, δυσκόλωσ διακρίνομεν αντικείμενα, διατί δε άταν από του σκοτεινοσ μεταβαίνωμεν εις τό φώσ, οι όφθαλμοι ύποφέρουσ;

54. *Ιστορικη έρώτησισ.*

Τίς Έλληνικόσ λαοσ και πρόσ τίνα έτερον έγραψε τά εξής;

«Έλαθε λοιπόν ή ώρα να προσπαθήσωμεν και ήμεις ή ν' απολαύσωμεν την γλυκυτάτην πατριδα διά να ταρώσι και τά πτώματά μας εις τουσ τάφοσ των πατέρων μας, ή ν' αποθάνωμεν εντίμως (αν ήναι άπόφασισ θεική) εις τά πεδία και λαγαδία. Όσ τόσοσ ή μόν γενναίότησ σας επροβάτεσ και ήζιώθητεσ, να φιλήστε τό έδαφοσ τής πατριδοσ σας και να γευθητε τά καλά της· ήμεις όμως την θεωρούμεν ακόμη από μακράν και με τουσ άνάστεναγμούσ μας μολύνωμεν τον άέρα!»

55. *Κριπτογραφικα.*

(Ν' αναγνωσθής ή διά μεταθέσεωσ των στοιχείων σηματοσθείασ φράσισ)

Ο ρισσεσται, ιωχμτερ ουστ υταλα ιακ τσα τιρωλα

56. *Απρόοπτοσ.*

Τι απαιτείται όπως μεταβληθής εν πέδιλον εις στέμμα;

ΤΕΙΡΕΙΑΣ

Εις τον πρώτον λύτην προσφέρεται και αόθις ή εικονογραφημένη «Φυσική Ιστορία» του κ. Βλ. Σκορδέλη.

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 103
42. Ο Σολωμοσ.—43. Σαίψις, στέψις.—44. Ο μύλοσ.—45. Ο Απολλων (εν τή νήσω Δηλώ) — 46. Του Σολωμοσ.— 47. (Απρόοπτο). Τό Ιον.

ΛΥΤΑΙ

Αι δεσποτινίδεσ, Δανάη, Κρυστάλλια και οι κύριοι Στύξ, Γ. Α. Σ. και Κ. Γ. (εκ Ν. Κορίνθου). Ουδεις έβραβεύθη.